¶ Roberti VVhitintoni Lichfeldiensis locu-
brationes.

De synonymis
Appellatiuorum
Deorum
Dearum
Heroum
Heroinarum
Locorum

De epithetis
Deorum
Dearum
Heroum
Heroinarum
Clarorũ virorũ
Aialiũ q̃drupedũ
Reptilium
Auium
Insectorum
Arborum
Fruticum
Herbarum
Florum
Chronographicarum
Topographicarum rerum,
Bellicarum

¶ De variandi formulis tam pedestri q̃ soluto sermone.
¶ Experientiæ de virtutis immortalitate.
¶ De veterum Romanorum magistratibus.

¶ Eiusdem VVhitin. Carmẽ dicolon tetrastrophon.

Donat Rhinoceros tetrica cornua
Ponat viperea intoxica Zoilus
Nec damnet Criticus cornificus pium
Quę vates dat opusculum.
Natus Nicomachi non sine maxima
Dixit laude sua quæq; scientia
A nullo poterit conuicio affici
Prętерq̃ illius insciõ.
Assit Quintilius iustus hic arbiter
Mecenasq; suas afferat huc manus
Si vatem studeat carpere Zoilus
Dignũ supplicium ferat.

¶ Eiusdem VVhitintoni distichon.
Expecto a doctis tutamina iusta laborum.
Inuidulis odium, pręmia digna deo.

A, j.

1527.

¶ Robertus VVhitintonus Lichfeldiensis gram matices magister, in florentissima Oxonien nensi academia laureatus Lectoribus salutem dicit.

BEthlemicus citharedus ille Dauid diuino eloore percit⁹ cecinit. Astitit regina a dextris tuis in vestitu de aurato circumdata varietate. Ad quod ad multiplicem lingue et sermonis varietatē non inconcinni (vt mea fert opinio) alludi pōt. Quū cū summus ille olim artifex (cuius sapientie nō est nūerus) in cunctis q̄ fecerat varietate adeo est delectatus vt polū diuersis pinxerit luminibus. Stella enim differt a stella in claritate: terrā multigenis decorauit animantibus: varicoloribus floribus ⁊ fructibus: mare locupletarit multipharijs piscibus/aerē distinctis volatilibus. Linguā (q̄ horū oim est interpres) varietate in primis ornatā esse voluit. Adeo vt veteris testamēti tot sancti pfetes q̄ vates ⁊ pphete. ⁊ (verius vt loquar) ipsemet deus in eis de suo verbo incarnato passo resurgēte ⁊ ascenso (idē sentiētes) variis ⁊ diuersis ꝓbijs cecinerint. Aplo teste. Multipharie multisq̄ modis: olim de⁹ loquēs pribus in pphetis nouissime diebus istis locut⁹ est nobis in filio. Quid in nouo testamēto de scis aplis dicā? nunqd diuinū illū eloquij donū/⁊ sermonis varietatē habuerūt? vt in actibus aplorū est legere. Repleti sunt oēs spū sctō ⁊ ceperūt loqui variis linguis prout spūssctūs dabat eloqui illis. Quid de sctis euāgelistis censeā? q̄ sacrū eloquū vario caractere contexētes: in vnū tm ⁊ eundē emerserūt sensum. Ezechielis testāte vaticinio. Et aspect⁹ rotarū ⁊ op⁹ earū quasi visio marie: ⁊ vna simulitudo earū quatuor. Mari assimulatur illud diuinū eloquij donū: ⁊ nō ab re q̄dē. Nā vt in mari immensa est aquarū affluentia: ita eloquēt ie abūdat sermonis copia ⁊ varietas. vñ Esayas. Repleta ē terra sciētia dūi sicut aqua maris. Et alibi legit. Spūs dūi repleuit orbē terrarū: ⁊ hoc qō cōtinet omnia sciētiā hz vocis. Nō exigui igitur pōderis prestātissimū illud eloquij donum censuerim: ⁊ licet ea varietatis ornatione (tāq̄ pciosis lapillis) sit decoratū. Nimirū. Cū vnigenit⁹ dei filius ⁊ sapientia ꝑris: ob illi⁹ eloquij diuinaz ⁊ latētē energiā/⁊ mistica arcana/ꝝbū (qō grece logos sonat (esse nolari voluit: vt a pud euangelistā Joannē ꝑdītū est. In principio erat ꝝbū ⁊ ꝝbū erat apud deum ⁊ deus erat ꝝbū. Quare cū illi⁹ eloquij ⁊ varietatis lingue studiosos cōplures iuuenes video: atq̄ lucernā modio supponere pergraue nefas esse: tm̄ ne talētū mihi traditū in terra abscondere cōperiar. Ipse licet ret literarie min⁹ locuples (velut mulier altenigena ⁊ panpercula q̄ duo minuta I gazophilatio obtulit) aliquid nostre penurie impertire studui. Nec molestū fero si hec nr̄a (leuidēlo filo ꝓtexta) fastidiant: superciliosi critici quorū officine affluentiori rerū copia exuberāt: quorū opelle exoticis sculpturis infertunt/⁊ q̄ tā opulentā rerū magnificētiā ostentāt vt iuuenū animos fortis⁹ deterreāt q̄ elliceāt. Nimirū. Quippe (vt lyrico placuit) Non cuiuis hoim cōtingit adire Corynthū. Uñ (vt Naso cecinit) qi parūm parua decēt: nō arrogantie curiositate fimbrias dilatare immo pietatis studio accēsus/anglorum tyronū vtilitatis his (lz hūiliorib⁹) pfuleere statui opusculū de synonymis q̄ sic exoriditur. Ad mare videar latices deferre: in manibus sepi⁹ cuoluere ⁊ lectitare iuuenes video. In quo nō pauca vocabula comperies: alia barbara. alia inusitata. alia vero sigtione elōge diuersa. Quare cū tēpus in his nugis eos perterere: ⁊ quasi Penelopes telā texere cōspexero. Collegi ex politissimis authoribus synonyma ⁊ epitheta: nō omnia sed quedam vsitatiora in quib⁹ tamen delectus est habendus perpauca enim vocabula cōperies q̄ adeo sunt synonyma: q̄n aliqd discriminis in vsu habeāt. Ut cū in mediocrū hortis varie (eiusdē tm qualitatis) sint herbe: alie cū alijs calidiores alie aūt frigidiores. Itidē I synonymis alia vocabula alijs sublimiora/nitidiosa/argutiora/⁊ vehementiora/alia humiliora/viliora/crassiora/⁊ durioſa/Unde in eorū delectu cultos authores imitādos cēseo. Ad manū hec de promptissimis: quo tenere memorie cōmodi⁹ occurrat. Ita vt inuēta vocabulorū synonymia: facilior in eorū delectu fiat inuestigādo labor. Et cū omnes ⁊ singulos variandi modos (qui fere infiniti sunt) hic inserere difficile ⁊ plonguw opus foret. Subie-

cimus quasdã variandi formulas: quib⁹ accessa iucunditas/ ad emphotes (Marte suo vt fertur) facilius aspiret. Jn lucem ante hac prodijsset hec editio si non obstitisset Horatiana admonitio: z plerum calcographorũ odiosa incuria: qui nostra sũ opuscula mendis creberrimis deprauarunt. Adeo vt saturnina fame septus percutus nostrarũ lucubrationũ exterminiũ esurierim. Petimus igitur vos cãdidi lectores/ q̃ nostra in vestrã expectationem fuit pietas: vt si cubi veterano rũ canum z obtrectatorum latratus audire contingat rabidos morsus a pio opere prohibeatis. Quod si effectũ curaueritis vestra equitas: auctior et locupletior in Anglã iuuentute nostra diffundetur industria. duce aut ore z tutore deo cui hoc exile opusculum dicamus. Cuius presidio/ fauore/ z tutamine omne: donum perfectum viget/ floreset et subsistat. Cui omnis debetur gloria/ laus/ z honor.

Synonyma de hac litera A.

¶ To be abũdaũt.
Sum deditus
Sum intentus
Sum mãcipatus
Abundo
Affluo
Exubero
Supero
Scateo
Scaturio
Superfluo
Luxurio
Redundo

¶ Abundaunce/ or plenyteth.
Abundantia
Affluentia
Exuberantia
Ubertas
Copia
Opulentia
Plenitudo
Luxuries

¶ To applye.
Applico
Uaco
Incumbo
Insisto
Insto
Insudo
Inuigilo
Operam do
Operã nauo
Adiungo animũ
Applico animũ

Colo

An army or an hooste.
Exercitus
Manus
Copie

Apparell or arraye.
Apparatus
Amictus
Amiculus
Ornatus
Uestis
Uestitus
Cultus
Uestimentũ
Indumentũ
Induuie
Exuuie
Spolia

To amende.
Corrigo
Castigo
Emendo
Limo

To agre.
Congruo
Conuenio
Consentio
Assentior

¶ An alyen or outlandyshe.
Alienigena
Peregrinus
Aduena
Alienus
Externus
Externus.
Barbarus
Extraneus.

To be angry.
Irascor
Stomachor
Iracundor
Cõmoueor
Indignor
Fremor
Accendor
Succenseo
Offendor
Egre patior
Egre fero
Moleste fero
Indignor
Tumeo

¶ Anger or displeasure.
Ira
Iracundia
Indignatio
Stomachus
Angor
Rancor

Synonyma de hac litera A.

Tutor.

¶ To assyste/or to helpe.

Adiuuo
Adiuto
Subuento
Subleuo
Alleuo
Releuo
Auxilior
Patrocinor
Adminiculor
Opitulor
Suppeto
Supporto
Tueor
Tutor
Defendo
Assisto
Asto
Adsum
Suffragor
Presidio sum
Auxilium fero
Opem fero
Suppetias fero

Assystence ayde or helpe.

Auxilium
Auxiliamen
Juuamen
Adiumentum
Adiutorium
Patrocinium
Subsidium
Opitulamen
Presidium
Suffragium
Suppetie
Tutela
Defensio
Opis
Adminiculum

All or euery one.

Omnis
Totus
Cunctus
Uniuersus
Unusquisq
Quisq

Singuli

¶ Aged.

Annosus
Grandeuus
Senex
Longeuus
Senilis
Uetulus
Prouectus etate.
Confectus senio
Decrepitus

Olde age.

Senectus
Senecta
Senium
Canities
Senilis etas.

Ony.

Aliquis
Ullus
Quispiam
Quisq

Able apte or mete.

Aptus
Idoneus
Habilis
Concors
Quadrans
Consentaneus
Assentaneus
Congruus
Conuenies
Accommodatus

Aston yed or amased.

Astonitus
Consternatus
Stupefactus
Perplexus.
Perturbatus
Examinatus
Confusus
Incertus

Almoost.

Prope
Propemodū
Ferme
Fere.
Propediem
Quasi

¶ Anone.

Continuo
Statim
Jtico
Ocyus
Cito
Actutum
Raptim
Jamiam
Propere
Properanter
Celere
Celeriter.
Extempore
Extemporaliter
Cursim.
Uelociter
Inconstanter
Extremplo
Concito
Uestigio
Confestim
Festinanter.
Nulla mora
Dicto citius.
Uelis equisq

As sone as.

Ut primum
Ubi primū
Cū primum
Statim vt
Jam vt
Cito vt

As thoughe.

Perinde acsi.
Eque acsi
Haud secus acsi
Non minus acsi
Non aliter acsi

All thoughe.

Etsi
Quanq

Quamuis.
Licet
Tametsi
Si
Cum

¶ At this tyme.

Jam
Nunc
In presentiarū.
In presens.
Hoc tempore.

¶ The laste.

Tandem
Demum
Postremo
Postremum
Denig
Nouissime

Also/or lykewyse.

Insuper
Preterea
Item
Itemq
Itidem
Adhoc
Etiam
Quinetiam
Simsliter
Uel
Tum

Afterwarde.

Postea
Postq
Posteaq
Post
Ubi.
Postubi
Simulac.
Ut

As.

Quasi
Tanq
Uelut
Uelut
Sicut

Synonyma de hac litera B.

Sicuti
Ut
Uti
Quēadmodum
Ceu

¶ To begynne.

Incipio
Inchoo
Instituo
Ineo
Ordior
Exordior
Auspicor
Initio

Abegynnynge.

Principium
Initium
Origo
Exordium
Auspicium
Inchoatio
Inceptum
Inceptio
Institutum
Caput

To bete or punysshe.

Uerbero
Cedo
Punio
Affligo
Castigo
Animaduerto
Crucio
Sumo penas
Sumo supplicij

¶ To booste.

Ostendo
Jacto
Affero
Laudo
Predico
Magnifico
Extollo
Glorior

To bringe forthe.

Pario

Edo
Signo
Educo
Produco
Profero
Enitor

To be agaynst.

Aduersor
Obsisto
Obsto
Oppugno
Impugno
Repugno
Resisto
Contra eo
Obluctor
Reluctor
Obnitor
Renitor

To breke or barst.

Frango
Confringo
Infrungo
Rumpo
Dirumpo
Crepo

To blame or accuse.

Accuso
Culpo
Incuso
Damno
Condemno
Insimulo
Arguo
Reprehendo
Uitupero
Redarguo
Reprobo
Carpo
Obiurgo
Uitio do.
Crimino

To bulte oute.

Extorqueo
Exulpo
Elicio

Extrico

To be banyshed.

Exulo
Relegor
Profligor

To be abasshed.

Erubeo
Erubesco
Uerecundor
Cōfundor
Pudet
Piget

To bynde.

Obligo
Deuincio
Astringo
Obstringo

¶ To be bolde.

Audeo
Ausim
Animosi tate afficior.

To boyle.

Estuo
Ebullio
Efferueo
Scaturio

To bachyte.

Detraho
Detracto
Obtrecto
Maledico
Carpo.
Obloquor
Mordeo
Mordico
Reprehendo clam.
Uitio do
Uitupero

Backbytynge.

Detractio
Obtrectatio

Obloquium
Maledictum
Susurrū.rium.rus.
Dens zoili
Genuinus liuidus
Dens caninus

¶ To boode or to betoken.

Portendo
Indico
Significo
Prognosticor

To be beten.

Uerberor
Cedor
Uapulo
Dare
Luere
Pēdere penas vel
Plectere supplicij.
Soluere
Plare

¶ To bere.

Gero
Porto
Fero
Sustineo
Patior

¶ To bury.

Sepelio
Condo.
Humo

To play the bridthel.

Scortari
Prostitui
Fornicari
Merere
Stupri
Mecharī
Adulterari
Coire.
Cōcumbere
Rem habere.
Federa Ueneris
Jungere.

Synonyma de hac litera B.

¶ A brothell or strupet.

Meretrix
Scortum
Venefica
Succuba
Concubina
Lupa
Adultera
Mecha
Peller

¶ A bedde.

Cubile
Lectus
Torus
Lectulus
Stratum
Grabatum

A brothel hous or a baudes house.

Lupanar
Fornix
Postibulum
Baneum
Taberna
Meritoria

A basket.

Canistrum
Calathus
Corbis
Confinus

¶ A buckler.

Scutum
Parma
Pelta
Clypeus
Umbo

¶ A botte.

Lynter
Lembus
Nauigium

A bryde or a fowle.

Auis
Ales
Volucris
Volatile

A beest.

Animal
Animans
Jumentum
Belua
Pecus
Brutum

¶ A bocher.

Carnifex
Lanius
Boucida
Macellarius

A busshe of thornes.

Dumus
Rubus
Spina
Vepres
Sentes
Ruscus
Virgultum
Spinetum
Dumetum
Rubetum
Vepretum
Senticetum

¶ Beautefull.

Formosus
Decorus
Pulcher
Venustus
Elegans

Bolde or hardy.

Animosus
Magnanimus
Fortis
Acris
Strenuus
Audax
Inuictus

Bygge or stronger.

Validus
Robustus
Vigorosus
Neruosus
Lacertosus
Fortis
Potens
Ingens

Blacke or sadde.

Ater
Pullus
Niger
Lugubris
Fuscus

Brene or shorte.

Brevis
Contractus
Angustus
Succinctus
Subductus

Batwell or fatte.

Pinguis
Letus
Opimus
Frugifer
Fertilis
Uber
Fecundus
Ferax
Fructuosus
Fructifer
Luxuriosus

Bablynge.

Loquax
Linguax
Vicar
Verbosus
Linguosus
Futilis
Garrulus

¶ Barren.

Sterilis
Infecundus
Jeiunus

Mater
Macilentus
Infertilis
Infelix
Effetus
Arenosus
Iners

Commen or custo-mable.

Consuetus
Communis
Visitatus
Assuetus
Solitus
Vulgaris
Vulgatus
Frequens

Batayle or dissencion.

Bellum
Prelium
Pugna
Certamen
Duellum

Bowynge or bendynge.

Pronus
Proclinis
Declinis
Intentus
Deditus
Nutans

By tyme or in season.

Mature
Tempestiue
Oportune
Pertempus
In tempore.

¶ But.

Sed
Ceterum
Verum
Tamen
Attamen
Quin

Synonima de hac litera B, & C.

¶ By course.

Uicissim
Mutuo
Alternatim
Alterne
Uicissitudine
Alternis vicib⁹.

It is better.

Prestat
Melius est
Status est
Cõmodius est
Prius est
Potius est
Prestantius est
Optatius est
Optabilius est
Prestabilius est

To couer or hyd.

Tego
Contego
Obtego
Opperio
Uelo
Celo
Abdo
Occulo
Occulto
Condo
Abscondo
Recondo
Obumbro
Obduco

To cry.

Clamo
Uocifero
Ululo
Fremo
Rugio
Pululo

To compell.

Cogo
Compello
Urgeo
Impello
Adigo

¶ To cary in.

Inueho
Inuecto
Infero
Importo

¶ To commaunde.

Iubeo
Mando
Precipio
Impero
Edico

¶ To compare.

Comparo
Confero
Equiparo
Coequo
Assimulo

¶ To comyn or talke.

Communico
Conuenio
Confero
Cõmemoro
Sermocinor
Colloquor
Confabulor
Commentor
Ago
Memini
Uerba facio
Sermonẽ habeo
Sermones cedo.

¶ To curse.

Deuoueo
Execror
Imprecor
Maleprecor
Male opto,

¶ To coueyte.

Cupido
Anco
Appeto
Expeto
Desidero
Aliseo
Gestio

Ambio
Affecto

¶ To cast.

Conijcio
Trajcio
Jacto
Jaculor
Contorqueo

¶ To Company with.

Cõuersor
Conungo
Familiariter vti.

¶ To contynue.

Persenero
Persto
Persisto
Maneo
Immoror

¶ To cease.

Cesso
Desino
Desisto
Linquo
Omitto
Intermitto

¶ To content or satysfye.

Satisfacio
Placeo
Obtempero
Obsecundo
Complaceo
Satio
Expleo
Moremgero
Gratũ facio
Obsequor
Gratificor
Inseruio

¶ To consydere.

Consydero
Penso
Pensito
Pensiculo

Trutino
Libro
Rationẽ habeo
Cogito
Reputo in animo

¶ To compasse.

Circundor
Circumeo
Cingo
Circũfundo.
Ambio
Uallo

¶ To gyue coũseyle.

Consulo
Consilium do
Suadeo
Admoneo
Hortor
Adhortor
Docco

¶ To call.

Uoco
Uocito
Appello
Appellito
Nuncupo
Memoro
Nomino
Dico

¶ To cherysshe or make of.

Foueo
Mulceo
Amplector
Complector
Indulgeo
Carũ habeo
Magnifico

Charge.

Cura
Onus
Pondus
Prouincia

A poferor a cheke.

Synonyma de hac litera C. & D.

Ares
Scrinium
Cista

¶ Coste.

Sumptus
Impense

Care or thought.

Cura
Anxietas
Angor
Wolestia
Sollicitudo
Angustia
Dolor

A company.

Turba
Agmen
Multitudo
Cohors
Caterua
Phalanx.
Cetus
Concio
Turma
Frequentia
Grex

Chastyte/or dene
lyuynge.

Castitas
Continentia
Pudicitia
Castimonia
Integritas
Wundicitia
Wundities vite.
Puritas

A custome.

Mos
Ritus
Consuetudo
Constitutio
Institutum

Aquentaunce.

Noticia

Consuetudo
Conuersatio
Continuctio
Familiaritas
Usus

Curtesy or good
maner.

humanitas
Urbanitas
Decorum
honestum
Morũ probitas

A cart or a charret.

Currus
Plaustrum
Epiredium
Rheda
Quadrige
Assedum
Ueha
Pilentum

¶ Cronycles.

Cronica/orũ:
Annales
Res geste
Historie
Diaria
Fasti orũ.

¶ Clenly.

Ornatus
Cultus
Comptus
Elegans
Splendidus

Clere or bryght.

Clarus
Lucidus
Splendidus
Fulgidus
Nitidus
Liquidus
Limpidus
Serenus
Purus
Perspicuus
Nitens

Consensus
Luculentus

¶ Chaste or clene.

Castus
Pupicus
Integer
Mundus
Incorruptus
Inuiolatus
Illibatus
Immaculatus
Intemeratus

¶ A coward.

Ignauus
Imbellis
Pusillanimis

¶ Cruell.

Crudelis
Seuus
Dirus
Trux
Truculentus
Ferus
Ferox
Atrox
Acerbus
Teter
Nepharius
Crudus
Toruus
Uecors
Austerus
Asperus
Efferatus
Immanis

Curtesse or gētyll.

humanus
Benignus
Facilis
Mitis.
Mansuetus
Modestus
Clemens.
Comis
Blandus
Suauis
Dulcis
Lenis

Placidus
Gratus
Propitius
Mollis
Tractabilis

Croked.

Curuus
Flexus
Pandus
Obliquus
Aduncus
Reduncus
Repandus
Sinuatus

Contynuall.

Continuus
Assiduus
Perpetuus
Perennis.
Jugis

Contrary wyse.

Econtra
Econtrario
Econuerso
Rursus
Rursum
Egregione/
Ediuerso
Ex opposito

¶ With cause.

Merito
Juste
Jure
Non inmerito
Non iniuria
Non absre
Non indigne
Non inique

To deceyue.

Decipio
Fallo
Impono
Seduco.

Synonyma de hac litera D.

Deludo
Illudo
Fraudo
Caluo
Circũuento
Ludificor
Uerbado
Dolum struere

To departe fro.

Discedo
Recedo
Abeo
Amollior

To desyre or pray.

Desidero
Oro
Peto
Postulo
Flagito
Obsecro
Quæso
Supplico
Posco
Rogo
Intercedo
Interpello
Implore
Obtestor
Precor

To dysferre or prolonge.

Differo
Prolongo
Protelo
Prorogo
Prodo
Portendo
Protraho
Profero
Procrastino
Tracto
Cunctor
Moror

¶ To despyse or disdayne.

Contemno
Despicio
Sperno

Fastidio
Negligo
Reijcio
Floccipendo
Nihil pendo
Uilipendo
Dedignor
Aspernor
Aduersor
Abominor

To doote.

Deliro
Desipio
Desipisco

To defende

Defendo
Tueor
Tutor
Protego
Munio

A defense.

Defensio
Tutamen
Tutela
Proterio
Munimen
Munitio
Presidium

¶ To dye.

Morior
Expiro
Decedo
Obeo mortem
Oppeto mortem
Ago aiam
Migro ex hac vita
Excedo ex hac vita
Concedo nature
Occumbo
Effundo aiam
Extrema patior

De the.

Mors
Lethum
Exitium
Obitus
Necis

Exigus letale
Letalis hyems

A deed body.

Cadauer
Corpus exanime
Umbre gelide
Extinctum corpus.

To destroye.

Destruo
Diruo
Dissipo
Uasto
Pessundo
Perdo
Corrumpo
Dilacero
Deleo
Extingo
Extermino
Depopulor
Euerto funditus

A dystruccyon or desolacyon.

Destructio
Desolatio
Interitus
Exterminium
Excidium
Euersio
Ruina
Clades
Calamitas
Naufragium
Delitio
Uastitas
Casus

¶ To defyle.

Contamino
Polluo
Uiolo
Coinquino
Fedo
Inficio
Sordido

¶ To do fore.

Mereo

Mereor
Promereor
Commereor
Officia conferre.
Beneficia conferre.
Efficio

To denye.

Nego
Denego
Pernego
Refello.
Repugno
Reclamo
Contradico
Inficias eo
Contra eo
Inficior
Refragor
Tergiuersor

To doute.

Dubito
Ambigo
Hereo
Helito.

To dyuyde in sondre.

Diuido
Distingo
Secerno
Separo
Segrego
Disiungo
Seiungo
Disseco
Discindo
Dissoluo
Distrahe

To drede.

Timeo
Metuo.
Paueo
Formido
Pauesco.
Extimeo
Extimesco
Horreo
Horresco
Uereor

Synonyma de hac litera D.

Terreor
Trepido

¶ Drede.
Metus
Timor
Panor
Formido

Distaūce or space

Distantia
Spatium
Interuallum
Intercapedo

¶ To declare/or shewe.

Declaro
Manifesto
Ostendo
Edoceo
Significo
Explico
Expono
Enucleo
Enodo
Dilucido
Expedio
Explano
Aperio
Exprimo
Narro
Refero
Patefacio
Reuelo
Nuncio
Pando
Expromo
Demonstro

¶ Dilygence or labour.

Diligentia
Industria
Opera
Labor
Studium
Sedulitas

Derkenesse

Tenebre

Caligo
Umbra
Nubila

¶ Desyre.

Desyderium
Voluntas
Cupido
Cupiditas
Libido
Studium
Amor
Affectus
Votum
Auiditas
Appetitus
Ardor

¶ Dore.

Ostium
Fores
Janua
Value
Limen
Aditus
Introitus
Ingressus
Vestibulum

Deceyte or falshed.

Dolus
Fallatia
Deceptio
Fraus
Techna
Fabrica
Impostura
Fucus
Insidiæ
Astutia
Calliditas
Versutia
Vaframentum
Circūuentio
Torquuersatio

Deceytful or crafty.

Dolosus
Astutus
Callidus

Vafer
Versutus
Subdolus
Insidiosus
Fraudulentus
Versipellis
Fallax

A departynge

Discessus
Discessio
Abitus
Abitio
Recessus
Recessio
Fuga

Dissencyō or vary aunce

Dissentio
Dissidium
Discordia
Contentio
Discrimen
Certamen
Inimicitie
Ire
Simultas
Facito
Seditio
Lis
Litigium
Controuersia
Pugna
Scisma
Altercatio
Bellum

¶ Defence

Defensio
Munimen
Tutela
Tutamen

A daunce.

Chorea
Tripudium
Saltatio

A difference.

Differentia

Diuersitas
Distinctio
Disparitas
Delectus

¶ Avenne.

Spelunca
Specus
Latebre
Latibula
Antrum
Lacus

A dragh/or a syege.

Latrina
Cloaca
Secessus
Forica

¶ Donge/or mucke.

Stercus
Letamen
Fimus

¶ Dylygent.

Diligens
Accuratus
Vigilans
Sedulus
Studiosus
Industriosus
Operosus

¶ Doutfull.

Dubius
Ambiguus
Anceps
Perplexus
Incertus

Deynte.

Delicatus
Delicioſus
Lautus
Sumptuosus
Suauis
Opiparus
Saliaris

Synonyma de hac litera E.

¶ Des yrefull.

Cupidus
Auidus
Studiosus
Ardens
Appetens
Cupiens

Derke or blacke.

Ater
Furuus
Obscurus
Tenebrosus
Umbrosus
Cecus
Caliginosus
Fuscus
Opacus
Teter
Pullus
Niger

To excell or passe.

Excello
Precello
Antecello
Preniteo
Presto
Prepolleo
Supero
Uinco
Anteeo
Preeo
Antecedo
Preemineo
Superemineo

To encrease.

Augeo
Augesco
Amplio
Amplifico
Adiicio
Addo
Adiungo
Aggrego
Augmentor

¶ To ende.

Finio
Perficio

Compleo
Perago
Consummo
Termino
Finem facio
Absoluo

¶ An ende.

Finis
Terminus
Exitus
Meta
Limes

¶ Ease/or rest.

Quies
Otium
Requies
Quietudo
Otiatio
Tranquillitas

Easy or restfull.

Quietus
Otiosus
Tranquillus
Lentus
Securus
Placidus
Mollis

¶ An encrease.

Incrementum
Augmentum
Augmentatio
Ampliatio
Additio
Accessio
Aditamentū
Cumulus

¶ To ete.

Edo
Comedo
Manduco
Pasco
Uescor
Epulor

¶ A lettre.

Epistola
Epistolium
Epistolunculo
Epistoliolum
Litere
Literule

¶ An ennemy.

Inimicus
Hostis
Emulus
Aduersarius
Perduellis
Rebellis

Excellent.

Excellens
Precellens
Prepollens
Preniteus
Prestans
Eximius
Illustris
Egregius
Perspicuus
Insignis
Indytus

Elegaūt or ornate style.

Elegans
Facundus
Ornatus
Limatus
Comptus
Politus
Elymatus stylus.
Cultus
Compositus
Uenustus
Nitidus
Suauis
Elaboratus

¶ Enydent/or playne.

Euidens
Planus
Manifestus
Apertus
Expeditus
Lucidus

Lucolentus
Perspicuus
Impromptus

Excepte.

Ereeptus
Exemptus
Posthabitus
Omissus

¶ To fauour.

Faueo
Parco
Adsum
Aspiro

¶ Fauour

Fauor
Gratia
Facilitas
Benignitas
Clementia
Modestius
Uicitas
Wansuetudo

To fede: or nourysshe.

Nutrio
Alo
Cibo
Pasco
Educo
Foueo
Refocillo

To fyll or stuffe.

Impleo
Compleo
Repleo
Suppleo
Expleo
Infertio
Refertio
Suffertio
Satio
Saturo

¶ To folowe.

Sequor

Synonyma de hac litera F.

Sector
Consector
Imitor

¶ To fynde.

Inuenio
Comperio
Reperio
Offendo

To flater or coꝛy-
fauell.

Assentor
Adulor
Obsequor
Arrideo
Obsecundo
Blandior

¶ Fylthynesse.

Immũditia
Immundities
Illuuies
Sordes
Sordities
Feditas
Turpido
Inquinamentum
Spurcitia
Squalor

¶ Faslnes.

Fides
Fidelitas
Constantia
Stabilitas

¶ A faute or a
trespace.
Peccatum
Delictum
Crimen
Erratum
Offensio
Offensum
Culpa
Vitium
Commissum
Admissum
Flagitium
Facinus
Scelus
Nefas
Nora
Reatus
Maleficium
Malefactũ
Iniquitas

Fatnes.

Pinguedo
Pinguitudo
Sagina
Adeps

A flaterer.

Assentator
Parasitus
Gnatonicus
Adulator
Blandiloquus.
Obsequiosus

¶ A fyre.

Ignis
Pyra
Rogus
Focus
Flamma
Incendium

¶ A fader.

Pater
Genitor
Parens
Sator

¶ Funerals or by-
ryges.
Exequie.
Inferie
Funera

Famous or noble.

Celebris
Insignis
Egregius
Eximius
Clarus
Nominatus
Amplus
Perspicuus

¶ Full.

Plenus
Distentus
Repletus
Refertus
Fetus

¶ Fylthy.

Sordidus
Sordidulus
Turpis
Immundus
Fedus
Inquinatus
Pollutus
Maculatus
Contaminatus
Fetidus
Obscenus
Corruptus

Folysshe.

Stultus
Stolidus
Fatuus
Insulsus
Insipidus
Insensatus
Insipiens
Imprudens
Indoctus
Ineptus
Delirus
Desipiscens
Hebes
Tardus
Obtusus
Temerarius
Rationes expers
Rationis inops
Mortio
Ideota

¶ Famylyer.

Familiaris
Domesticus
Coniunctus
Conuersatus

¶ Aferde.

Timidus
Timens
Pauidus
Trepidus
Examinis
Examinatus.
Meticulosus
Ueritus
Stupidus
Attonitus.
Tremefactus
Territus
Tremebũdus.

False or iniuste.

Falsus
Falax
Infidelis
Infidus
Iniustus
Dolosus
Astutus
Peruicax
Furtiuus
Fraudulentus
Uafer
Uersutus
Subdolus
Uersipellis
Callidus
Mendax
Belinguis

¶ Forgetfull.

Oblitiosus
Oblitus
Immemor

¶ Fewe or lytell.

Pauci
Rari
Infrequens

To get or obteyne.

Comparo
Concilio
Acquiro
Impetro
Obtineo
Paro
Ecoio
Paris

Synonyma de hac litera G.

Potior
Assequor
Consequor
Adipiscor
Nanciscor
Lucror

To gouerne or rule.

Guberno
Rego
Cohibeo
Freno
Tempero
Presideo
Presum
Moderor
Dominor

To go about.

Conor
Molior
Nitor
Enitor
Paro
Studeo
Satago
Operam do

To gadre in one.

Congrego
Colligo
Coaduno
Cogo
Coniungo
Congero
Conglomero
Conuoco
Compello
Contraho

To gyue.

Do
Dono
Concedo
Tribuo
Prebeo
Impendo
Confero
Presto
Largior
To greue.

Grauo
Molesto
Solicito
Uexo
Torqueo
Uro
Mordeo
Molco
Coquo
Turbo
Crucio
Ango
Frango

A glotou

Epulo
Comedo.
Hulo
Heliuo
Ligurio
Mando
Edax
Pamphagus
Comestor
Uorax

To go ouer/or beyonde.

Transcendo
Transeo
Trãsilio
Supero
Erupero
Transgredior

To go rolld about.

Circumgo
Lustro
Obeo
Ob ambulo
Circuo
Ambio
Oberro
Stro

A good tourne.

Beneficium
Meritum
Officium
Donum
Munus

Beneficitia
humanitas.

Goodes or ryches.

Bona
Diuitie
Opes
Fortune
Copie
Facultates
Res.
Census
Gaza.
opulentia

Te grounde.

Terra
Humus
Solum
Tellus

Gaines or vsuntage.

Lucrum
Utilitas
Emolumentum
Fructus
Fenus

The goute.

Arthesis
Arthetica passio
Morb' articularis.
Chiragra
Podagra

Gentylnes.

humanitas
Benignitas
Facilitas
Miticas
Modestia

Gyfte.

Donum
Munus
Premium
Beneficium
Liberalitas

A grenne/or snare.

Laqueus.
Pedica.
Trica
Compes
Inuolucrum
Decipula
Tendicula.
Uenabulum

A graue.

Sepulcrum
Tumultus
Taphus
Mansoleus
Monumentum.
Bustum
Loculi
Spelunca
Sarcophagus
Urna apud Ouidium.

A gentyman.

Nobilis
Ingenuus
Liber
Generosus
Procerres
Clarus
Insignis gñe vel nobilitatibus.
Illustris
Haud obscurus

A gomme.

Tormentum bellicum
Bombarda
Funda balearica.
Globus igneus
Glob' sulphureus

Gyete/or myghty.

Magnus
Uastus
Ingens.
Grandis
Ualidus
Uehemens
Immensus
Immanis
Fortis

Synonyma de hac litera G & H.

¶ Good or lucky.

Bonus
Bellus
Faustus
Felix
Fortunatus
Secundus
Dexter
Prosper
Incolumis
Probus
Commodus
Hauspicatus
Letus

¶ Greuous or paynfull.

Grauis
Molestus
Tediosus
Acerbus
Amarus
Odiosus
Oneroſus
Intollerabilis
Aduersus
Doloroſus
Laborioſus
Erumnoſus
Luctuoſus
Luctifer
Doloriſer

¶ Gladly.

Utro
Sponte
Libens
Libenter
Cupide
Auide
Maxime
Spontanee.
Uehementer

¶ In good season.

Mature. Opportune.
Tempestiue
In tempore
Ipso tẽpore
Per tempus

¶ Gietely.

Ualde
Oppido
Admodum
Uehementer
Maxime
Obnixe
Impendio.
Apprime
Plurimum
Magnopere
Summopere,
Wisere
Mirũ in modũ
Iterũ atq; iterũ

¶ To hye or make hast.

Propero
Accelero
Maturo
Percurro
Festino

¶ To hurte.

Noceo
Officio
Ledo
Offendo
Incommodo
Obsum.

A hurte or a losse.

Damnum
Malum.
Detrimentum
Incommodũ
Dispendium
Iactura
Derogatio
Iniuria
Iniurium
Nocumentũ.
Uello

Heynes or sadnes.

Dolor
Luctus
Egritudo
Tristitia
Erumna
Sollicitudo
Afflictio
Amaritudo

¶ Heuen.

Celum
Olympus
Polus
Ether
Astra
Solum celeste
Regna supera
Stelliser axis
Paradisus
Campi elisij
Dyndima celi.

Heuely dwellers.

Dij
Diui
Celites
Superi
Celicole.
Celigene

¶ Hell.

Infernus
Inferi
Infera
Tartarus
Orcus
Erebus
Phlegeton.
Acheron
Auernus.
Styx.
Cocytus
Barathrum
Regna Plutonis
Inferne sedes.
Infere sedes.
Infernales sedes
Umbre tartaree.
Inamabile regnũ

A hous.

Domus
Domicilium
Edes
Casa
Edificium
Tectum
Manſio

A husbande.

Sponsus
Coniunx.
Maritus
Uir

¶ A hepe.

Cumulus
Aceruus
Congeries
Agger
Strues
Conglomeratio

¶ Hell spyrytes.

Demones
Demonia
Manes
Lemures

¶ Hunger

Esuries
Esurigo
Esuritio
Inedia
Fames

Heuy.

Grauis
Grauidus
Ponderoſus.

¶ Hye.

Altus
Editus
Excelsus
Precelsus
Aereus
Sublimis.
Eminens.
Procerus.
Pteruptus
Arduus.
Ethereus
Superus
Supernus
Summus
Nubifer.

Synonima de hac litera K & L.

There after.
Post
Postes
Posthac
In posterū
In futurum
Amodo
Posterius

¶ An horselytter.

Lectica
Yexaphoron

¶ To mtyse e

Allicio
Illiceo
Pelliceo
Prouoco
Lacesso
Suggero
Irrito
Inuito
Induco
Ineslo

To ioyne togyder

Colungo
Compingo
Conglutino
Compono
Condo
Connecto
Coapto

¶ Infeccyon.

Infectio
Contagio
Pestis
Corruptio
Lues
Erugo
Uenenū
Uirus

Cyssue.

Propago
Progenies
Soboles

Proles
Liberi

¶ An Image
Imago
Simulacrum
Simulamen
Statua
Signum
Effigies

¶ An enchaūtynge.

Incantatio
Pharmacentris
Hecateia carmina
Uenena portātifera.
Magica carmina.
Carmina circea
Philtrum

In warde partes of man.
Uitalia
Precordia
Uiscera
Extra
Penetralia
Intestina

¶ In that meane tyme.
Interea
Interim
Interea loci
Interea tpis
In so moche.
Intantum
Adeo
Usq; adeo
Usq; eo
Tanto
Eo.

¶ An Inne.
Diuersorium
Hospitium
Tabernaculū.

¶ To kepe in or holde ynder.
Cohibeo
Coerceo
Domo

Freno
Supprimo
Continco
Sublugo

¶ To knowe/or pereeyue.
Scio
Nosco
Noui
Intelligo
Percipio
Calleo
Teneo
Sentio
Perspicio
Persentisco
Cōpertū habeo
Exploratū habeo
Perspicuū est
Certum est
Clarū est
In promptu est
Patet
Constat
Liquet
Haud ignoro
Nō latet me.
Nō fugit me
Nō preterit me.
Nō fallit me
Nō ignarus sum
Nō insciꝰ sum
Nō imprudens sū
Nō nescius sum
Nō incertus sum
Nō dubius sum
Nō perplexus sum
Nō dubium est
Nō cognitū est
Nō occultum est
Nō ignotū est

¶ To kyll or slee.
Occido
Cedo
Perimo
Interimo
Neco
Interficio
Trucido
Macto
Jugulo

¶ To kepe dose
Celo
Reticeo
Occulo
Occulto
Uelo
Abscondo
Recondo
Tego

To kepe fro.
Arceo
Defendo
Prohibeo
Cohibeo
Coerceo
Fugo
Aufugo
Repello
Prepulso
Abigo
Protego

¶ A kynsman.
Cognatus
Necessarius
Cōsanguineus
Contribulis

A kytchen.
Coquina
Culina
Popina

To lyke or please.
Delectat
Juuat
Libet
Oblectat

To lacke.
Careo
Deficio
Uaco
Desum

Synonyma de hac liteta L & M.

¶ To leue.
Linquo
Derelinquo
Destituo
Desero
Deficio
Dimitto

To let passe.

Omitto
Preterco
Pretermitto
Transeo
Taceo
Sileo
Reticeo
Supersedeo
Missum facio

To lamente.

Lamentor
Gemo
Plango
Suspiro
Ploro
Lachrymo
Ingemo
Ingemisco
Lugeo
Mereo
Eiulo
Fleo
Conqueror

A lamentacyon.

Lamentum
Lamentatio
Gemitus
Suspirium
Planctus
Lachryme
Meror
Eiulatus
Luctus
Dolor
Querimonium
Threni

¶ Lykenesse.

Similitudo
Imago

Species
Forma
Facies
Vultus
Effigies
Exemplar

Layte or lyghtnynge.

Fulmen
Fulgur
Ignis
Trifidus
Trisulcus

Lowe.

Imus
Humilis
Depressus
Profundus
Altus
Summissus
Infimus
Demissus
Suppressus
Depressus
Lecherous.
Luxuriosus
Libidinosus
Vulterous
Impudicus
Lascinus
Mollis
Spurcus
Illecebrosus
Lubricus
Venereus
Mechus
Sanco
Sathar
Sardanapalus

Last or hindermest.

Extremus
Postremus
Supremus
Vltimus.
Nouissimus

¶ Lyberall.

Liberalis
Largus
Munificus
Benignus
Benificus.
Mapsilis
Lerned
Mocius
Expertus
Literatus
Eruditus
Peritus

Lene.

Macer
Macilentus
Tenuis
Jeiunus
Male pinguis

To make of or cherysshe.

Foueo
Amplector
Complector
Magnifacio
Charũ habeo
Magnipendo
Indulgeo

To may or can.

Possum
Valeo
Queo
Licet
Potestas
Facultas
Copia
Libertas
Phas

est vel datur. or sitzre.

In manibus est
Penes me est
Sum compos
Sum potis
In me restat

¶ To Wake.

Facio
Reddo
Efficio
Conficio

To note or marke.

Noto
Annoto
Aduerto
Animaduerto

To amende or correcte.

Emendo
Corrigo
Castigo
Resartio

To mesure or rule.

Mensuro
Moderor
Tempero
Metior
Contineo
Cohibeo
Freno
Rego
Comprimo

To mocke or skorne.

Illudo
Irrideo
Eludo
Derideo
Subsanno
Rideo
Ludificor
Cachinno

To moue/prouoke/

Moueo
Prouoco
Lacesso
Stimulo
Instimulo
Extimulo
Irrito
Incendo.
Inflammo
Inuito
Vrgeo

Synonyma de hac litera M. & N.

Instigo
Veuo
Exacuo
Incito
Suadeo
Consulo
Adhortor

To moder or mesure.

Moderor
Tempero
Contineo
Cohibeo
Coercco
Compesco
Freno
Reprimo
Restringo

It is metely.

Equum est
Justum est
Dignum est
Consentaneum est
Rectum est
Decet
Convenit
Congruit
Expedit
Oportet
Postulat res
Expetit res
Exigit res
Desiderat res
Exposcit res

A marke or an ende.

Meta
Limes
Finis
Terminus

A maryage or a weddynge.

Nuptie
Connubium
Matrimonium
Contugium
Hymeneus
Tedeum gales

Weet.

Cibus
Cibaria
Dapes
Edulium
Obsonium
Alimentum
Altmonia
Epule
Refectio
Penus
Victus
Viaticum
Cõmeatus

A mayde seruant.

Ancila
Famula
Serua
Pedissequa
Adolescẽtula
Virguncula

A mocke or a scorne.

Risus
Derisio
Illusio
Ludibrium
Irrisio
Derisus
Sanna
Cachinnus
Ridiculum
Subsannatio

Marchaundyse.

Merces
Mercimonia
Commertium.

A messynger.

Nuncius
Internuncius
Tabellarius
Tabellio
Serulus

A mother.

Water

Genitrix
Parens

Wery.

Letus
Letabundus
Jocundus
Hilaris
Ridens

Manyfolde.

Multiplex
Multiphartus
Multiformis
Multimodus
Multigenus

Mournynge.

Luctuosus
Luctisonus
Mestus
Luctifer
Dolorifer
Lamentabilis
Lachrymabilis
Lugubris
Semibundus
Querulus
Lachymosus

Madde or wode.

Amens
Demens
Insanus
Furiosus
Rabidus
Uesanus
Lunaticus
Frenecticus
Demoniacus
Limphaticus
Mente captus
Mentis inops

Many.

Multi
Frequentes
Complures
Crebri

Anygarde.

Auarus
Tenax
Durus
Difficilis
Illiberalis
Aridus

An owle.

Bubo
Noctua
Pulula
Strix
Nyctimene
Nucifuga
Auis feralis
Auis funesta
Ascalaphus.
Auis deuia

A nette.

Rete
Cassis
Linum

A noyse.

Sonitus
Sonus
Strepitus
Clamor
Fragor
Murmur
Stridor
Fremitus
Clangor

An oxe.

Bos
Juuencus
Taurus
Bubulcus

A neybur.

Proximus
Propinquus
Vicinus
Conuicaneus

Myghebor.

Vicinus.

Synonyma de his literis N, O, & P.

Propinquus
Finitimus
Conterminus
Contiguus
Confinis
Coniunctus

¶ Newe.

Nouus
Nouicius
Nouellus
Nuperus
Neotericus
Recens

¶ Naturall.

Naturalis
Innatus
Ingenitus
Insitus
Natiuus
Ingeneratus
Genitiuus
Hereditarius.

Notwithstãdyng.

Tamen
Attamen
Uerũtamẽ
Nihilominus
Nihilosecius

¶ To obey.

Obedio
Pareo
Obtempero
Auscultо
Obsequor

To order or set in ordre.

Ordino
Digero
Instruo
Dispono
Dirigo
Constituo
Instituo
Collocо.

To ouerse or peruse. Cetera

Recognosco
Recenseo
Pernosco

Opportunytie or leaser.

Opportunitas
Tempus
Otium
Locus
Facultas
Copia
Potestas
Maturitas

¶ Opynyon.

Opinio
Sententia
Judicium
Coniectura

¶ Olde tyme.

Antiquus
Priscus
Uetus
Uetustus
Ueteranus
Pristinus
Prior

Obstynate or stryffe.

Obstinatus
Durus
Rigidus
Difficilis
Pertinax
Obduratus

¶ Other.

Alius
Alienus
Reliquus

¶ An oore.

Remus
Remigis
Remigium

¶ Only.

Tantum
Duntaxat
Solum
Solũmodo
Demum

¶ Ofte tymes.

Sepe
Sepenumero
Sepius
Crebro
Frequenter
Multotiens

In olde tyme.

Olim
Jam olim
Jampridem
Antiquitus
Apud priscos
Apud maiores
Apud seculũ prius.
Apud antiquos
Apud veteres

¶ Otherwyse.

Aliter
Aliorsum
Secus
Secus
Alio modo.
Alio pacto
Alia ratione.
Alia lege.
Alieno more
Aliis artibus

¶ To pacyfye.

Placor
Placor
Pacificor
Mulceo

Mitigo
Mollio
Sedo
Lenio
Restinguo

¶ To punysshe.

Punio
Castigo
Corrigo
Uindico
Ulciscor
Affligo
Torqueo
Animaduerto
Mulcto
Crucio

¶ A punysshement.

Pena
Supplicium
Castigatio
Mulcta
Ultio
Uindicta
Animaduersio
Tormentum
Cruciatus

¶ To plucke oute.

Euello
Extirpo
Eradico
Eruo

¶ To pardon.

Parco
Ignosco
Dimitto
Uenian do
Remitto
Indulgeo.

¶ To put oute.

Expello
Excludo
Eiicio
Eiscio
Extrudo
Excutio
Erigo

Synonyma de hac litera P.

¶ To profet/or be good sor.

Prosum
Proficio
Conduco
Commodo
Confero
Expedit
Interest

To publysshe.

Publico
Promulgo
Diuulgo
Disfero
Predico
Manifesto.
Spergo
Palam fero
vel facio.
In lucē profero

To perceyue or vnderstande.

Percipio
Intelligo
Comperio
Inuenio
Peripicio
Cognosco
Iccipio
Audio
Video
Compertū habeo
Exploratū habeo.
Perspicuū est mihi
Spectatū est mihi
Exploratū est mihi.
Expertū est mihi
In promptu est

To praye.

Oro
Obsecro
Queso
Supplicio
Imploro
Interpello
Intercedo
Precor
Obtestor

To plucke I sondre.

Diuello
Dirimo
Dissolno
Distrahо

To depart or distribute.

Distribuo
Impertio
Partior

To prophecy.

Cano
Diuino
Predico
Presagio
Uaticinor.
Auguror
Ariolor
Prophetor

A prophecye.

Uaticinium
Oraculum
Presagium
Augurium
Fatum
Arcanum
Sortes saticine.
Tripodes
Cortina
Prophetia

To promesse.

Promitto
Spondeo
Recipio
Juro
Fidem do
Confirmo
Polliceor

Pouerte/or necde.

Penuria
Inopia
Paupertas
Egestas
Indigentia
Pauperies

To prolonge or sacrifice.

Prolongacyon.

Prolongatio
Prolixitas
Prosusitas
Protelatio

Pensyfnesse or sadnesse.

Anxietas
Angor
Solicitudo
Egritudo
Tristitia
Mestitia
Dolor
Grauitas
Luctus

A progenye or kynred.

Progenies
Prosapia
Propago
Stirps
Cognatio
Genus
Tribus
Parentela
Sanguis
Origo
Consanguinitas
Domus
Familia
Generatio
Genimen
Radix
Genealogia

¶ A pryson.

Carcer
Carceratio
Ergastulum
Claustrum

A proctor/or attorney.

Procurator
Aduocatus
Patronus
Defensor
Orator

Tutor

¶ A purpose or entent

Institutum
Inceptum
Propositum
Conatus
Voluntas
Expectatio
Animus

A ploughman.

Arator.
Colonus
Agricola
Rusticola
Rusticus
Cultor

¶ Poyson.

Uenenum
Intoxicum
Aconitum
Virus

A pleasure/or commodyte.

Commoditas
Commodum
Amenitas
Oblectamen.
Oblectamentum.
Delectamentum.
Delectatio
Oblectatio

A prouocacyon.

Prouocatio
Irritamen
Irritamentum
Irritatio
Incitatio
Incitabulum
Incentivum
Instigatio
Illecebre

A parler or prenye chambre.

Conclaue
Cenaculum

Synonyma de hac litera P, Q, & R.

Penates
Penetrale
Thalamus
Domus interior

¶ A propte.

Fultrum
Sustentaculum
Tibicen
Columna

¶ A promesse.

Pactum
Promissio
Promissum
Fides
Conuentio
Pactio
Pollicitum
Pollicitatio
Votum
Fedus
Iuramentum
Jusiurandum

Profytable.

Utilis
Cõmodus
Frugalis
Frugifer
Frugi

Pleasaunte.

Gratus
Jocundus
Amenus
Suauis
Placidus
Acceptus
Dulcis
Delectabilis
Delicatus
Voluptuosus
Lautus

Poore or nedy.

Pauper
Indigens
Indigus
Inops
Egenus

Ignobilis
Inglorius
Plebeius
Egens

Prowde or arrogant.

Superbus
Arrogans
Elatus
Tumidus
Insolens
Inflatus
Ambitiosus
Jactabundus
Gloriosus
Pomposus
Imperiosus
Superciliosus
Criticus
Fastidiosus
Vultuosus
Tetricus

To quake or tremble.

Quassor
Tremo
Tremisco
Trepido
Concutior

To quenche.

Extinguo
Restringuo
Refrigero

Quakynge.

Tremens
Tremebũdus
Tremulus
Trepidus
Tremiscens

To rewarde.

Dono
Munero
Remunero
Premior

Torule.

Rego
Guberno
Impero
Freno
Dominor

To restoore.

Restituo
Reddo
Retribuo
Rependo
Refero
Redimo

To rydde out.

Libero
Soluo
Eripio
Emo
Dissolno
Euoluo
Extraho
Eximo
Expedio
Educo
Absoluo
Reduno

To remayne.

Maneo
Supero
Resto
Supersum
Relinquor
Residuum est
Reliquum est

To refresshe.

Recreo
Reficio
Refoueo
Refocillo
Refrigero
Confirmo
Releuo
Resartio
Restauro
Viuifico

To refuse.

Refugio
Recuso
Repello
Reticio
Repudio
Renuncio
Renuo
Abnuo
Repugno
Denego
Refuto
Respuo

To renewe.

Renouo
Restauro
Reparo
Reficio
Redintegro
Resartio

To remembre.

Recordor
Reminiscor
Memini
Memoria teneo
Memoria cõplector
Mente repono
Memorie cõmendo.
Sum memor

Reste/ease or peace.

Otium
Otiatio
Quies
Requies
Quietudo
Tranquilitas
Pacatio
Par
Portus

Rentes or prouentes.

Redditus
Fructus
Prouentus
Emolimentum
Vectigal

Brucke or a hepe

Sy nonyma de hac litera P, Q, & R.

Congeries
Cumulus
Acervus
Agger
Moles
Globus
Strues
Strages

A rebuke.

Probrium
Opprobrium
Dedecus
Turpitudo
Improperium
Ignominia
Vituperium
Infamia
Nota
Crimen
Labes
Macula

Rough or austere.

Austerus
Rigidus
Severus
Asper
Sevus
Intollerabilis
Acerbus
Morosus
Iracundus

Rude/rustical/or vplondyssye.

Rudis
Rusticus
Aggrestis
Rusticanus
Immoratus
Ineptus
Iners
Indoctus

A Reed.

Rubeus
Ruber
Rubellus
Rubicundus
Rufus

Purpureus
Roseus
Lutheus

Rough as a berde.

Hirsutus
Hirsutus
Phirosos
Numerosus

Copiosus

A Ryche.

Diues
Opulentus
Dis
Abundans
Copiosus
Locuples

To sacrifyce.

Sacrifico
Immolo
Libo
Lito
Adoleo
Placo
Offero
Pio
Macto hostiam
Dico hostiam
Cedo hostiam

A sacrifyce.

Indago
Sacrificium
Immolatio
Libamen
Litamen
Oblatio
Holocaustum
Hostia
Victima
Piacula
Sacra
Res diuina
Cultura diuina
Cultus diuinus
Honor diuinus

To shon/auoyde or escape.

Vito
Deuito
Declino
Deflecto
Euado
Effugio
Subterfugio
Elabor

To be ashamed.

Erubeo
Erubesco
Verecundor
Confundor
Pudet
Piget

To suffre.

Suffero
Patior
Perpetior
Sustineo
Tollero
Perfero
Fero

To seke or enquyre.

Quero
Inquiro
Exquiro
Perquiro
Exploro
Inuestigo

Rimor
Scrutor

To shake.

Vibro
Quatio
Concutio
Crispo
Contorqueo

To subdue/or ouercome

Subdo
Subigo
Vinco
Debello
Expugno
Supero

Subiugo
Prosterno
Confundo
Conculco
Contundo
Contero
Euerto
Subuerto
Domo
Freno
Calco

To stomble/or slyppe.

Titubo
Vacillo
Labo
Labasco
Nuto
Erro

To set vpon.

Aggredior
Congredior
Contendo
Concerto
Confligo
Concurro
Incesso
Adorior
Inuado
Insilio
Insulto

To tary or pause.

Intermitto.
Intercipio
Interrumpo
Cesso
Desino
Desisto
Moror.
Maneo
Hereo
Sisto
Omitto

To stoppe.

Obturo
Obstruo
Opilo

Synonyma de hac litera S.

¶ To se/or to beholde.
Uideo
Cerno
Aspicio
Conspicio
Inspicio
Intueor
Speculor
Contemplor
Aduerto
Animaduerto

¶ To scattre asondre.

Dispulo
Dissicio
Dissipo
Dispergo
Diffundo
Disturbo
Differo

Strengthe/or power.

Robur
Fortitudo,
Uis
Potentia
Uires
Potestas

Strong/or hygge.

Robustus
Fortis
Ualidus
Firmus
Potens
Uigorosus
Lacertosus
Neruosus

A sygne or a token.

Signum
Judicium
Argumentum
Portentum
Presagium
Prognosticatio
Ostentum
Monstrum
Augurium
Auspicium

¶ Sande

Arena
Saburra
Sabulum

¶ A surety.

Sponsor
Obses
Uas
Fideiussor

Scantnesse/or penury.

Penuria
Egestas
Inopia
Raritas
Caritas
Indigentia
Defectus
Carentis
Sterilitas

¶ A shyppe.

Naus
Nauigium
Carina
Rates
Puppis
Puppula
Biremes
Triremes
Cimba
Classis

Ashyte.

Subucula
Interula
Interior vestis
Linea vestis

¶ A space.

Spatium
Intersallum
Intercapedo.
Distantia

¶ A speche.

Sermo
Idioma
Lingua
Loquela
Famen

A schole.

Schola
Gymnasium
Ludus literarius

Thesee.

Mare
Equor
Pelagus
Pontus
Fretum
Salum
Oceanum
Amphitrite
Thetis
Doris
Gurges immēsus
Circūfluus humor.

¶ Shepe.

Oues
Lanigerū pecus
Balantū grex.
Bidentes

Statelynesse/or pryde

Superbia
Fastus
Fastidium
Arrogantia
Ambitio
Tumor
Supercilium.

¶ To be stately.

Superbio
Ambio
Fastidio
Arrogo

¶ A swerde.

Gladius
Ensis
Mucro
Rumpheus
Spatha.

¶ Slowth.

Pigrities
Pigritudo
Ignauia
Secordia.
Tarditas
Desidia
Segnitia
Torpedo
Torpor
Inertia
Accidia
Remissio
Remissitudo
Incuria
Negligentia

A seruaunt.

Seruus
Famulus
Assecla
Mancipium
Minister
Pedissequus
Comes

A sete/or stole.

Sedes
Sedile
Solium
Cathedra
Hemycyclus.
Exedra
Thronus
Tribunal iudicis.

A serpent.

Serpens
Uipera
Anguis
Hydra
Coluber
Echidna

¶ Thesoune.

Synonyma de hac litera S, & T.

Sol
Titan
Hyperion
Hyperione natus
Phebus
Apollo

¶ Syngler/or specyall.

Singularis
Precipuus
Maximus
Summus
Extimus
Unicus
Primus
Potissimus

¶ Stubburne.

Rigidus
Proterus
Indomitus
Infrenis
Effrenatus

Stable or cõstant.

Stabilis
Constans
Firmus
Fixus.
Immotus
Immobilis
Immutabilis
Solidus

A sturne.

Clamis
Gubernaculũ puppis.
¶ Safe or solide.

Sospes
Incolumis
Sanus
Saluus
Integer
Tutus
Ualens
Securus

¶ Styll.

Tacitus
Quietus
Placidus
Silens

¶ Suche maner.

Talis
Huiusmodi
Huiuscemodi
Illiusmodi
Illiusmodi
Similis
Eiusmodi
Is ea id.

Slowe or slacke.

Piger
Ignauus
Deses
Segnis
Tardus
Segnis
Torpens
Torpidus
Desidiosus
Grauis
Remissus
Iners
Decidiosus

¶ Strynkynge.

Olens
Olidus
Fetidus
Ferens
Fetulentus
Graueolens
Putidus
Putridus
Flaccidus

Inseason or tyme.

In tempore
Ipso tempore
Tempestiue
Mature
Oportune
Per tempus.
Auspicato
Fausto sydere.

Secundis auibus.

Synglarly/or a sondre.

Singulatim
Priuatim
Dimisim
Seorsum
Separatim
Seiunctim

¶ Styll/or contynuall.

Assidue
Continue
Iugiter
Perpetuo
Perenne

¶ Softely.

Sensim
Paulatim
Lente
Pedetentim

¶ Sodeynly.

Subito
Subitanes
Repente
Raptim
Improuise
Inopinate

Somtyme.

Aliquando
Interdum
Quandoq
Nõnullꝫ
Alicubi

¶ To truste.

Fido
Confido
Credo
Fidem habeo
Fretullum

To take fro

Aufero

Adimo
Demo
Eripio
Eximo
Dirimo
Diripio
Surripio
Preripio
Subduco
Sublego
Priuo
Spolio
Fraudo
Expolio
Orbo
Uiduo
Sustollo
Detraho
Subtraho
Extorqueo
Detorqueo
Furor
Predor

To teche or enforme

Doceo
Edoceo
Erudio
Instruo
Instituo
Imbuo
Educo
Dogmatizo
Cathecizo

To thynke or iudge

Iudico
Censeo
Puto
Estimo
Existimo
Coniscio
Conjscito
Coniecturo.
Coniecturã facio
Cogito
Autumo
Duco
Credo
Arbitror
Reor
Suspicor

Synonyma de his literis T. & V.

¶ To tary.

Moror
Maneo
Cesso
Resto
Resisto
Restito
Sisto gradum
Opperior
Prestolor
Cunctor
Expecto

Thre yeres.

Trennium
Trieteris
Triennis
Triēnal' incapedo
Trieterica

A thefe.

Fur
Latro
Predo
Raptor
Predator
Pirata

A tope.

Culmen
Cacumen
Fastigium
Uertex
Summitas
Sublimitas
Altitudo
Specula
Juga montis

A temple/or a chyrche.

Templum
Delubrum
Basilica
Phanum
Edes sacra
Tabernaculum
Sacellum

A token.

Monumentum
Intersignium

To vnderstande

Intelligo
Accipio
Percipio
Calleo
Teneo
Habeo
Capio
Sapio
Cognosco

To worshyppe.

Honoro
Adoro
Colo
Reuereor
Magnifico
Celebro
Obseruo
Prosequor honore.
Officio honore.

To warde/or streue.

Erro
Palo
Discurso
Uagor
Spacior
Lustro

To be wood.

Seuio
Furio
Insanio
Exacerbesco
Bacchor

Victory.

Victoria
Palma
Tropheum
Triumphus
Superior manus

worshyppe or honoure.

Honor
Decus
Ornamentum
Splendor
Dignitas
Gloria
Laus
Amplitudo
Fama
Claritas
Claritudo

A wyfarde.

Augur
Aruspex
Ariolus
Diuinator
Presagus
Sortilegus
Astrologus
Magnus
Magicus
Genethliacus
Phitonista
Necromanticus
Pyromanticus
Hydromāticus

wheyte.

Triticum
Ceres rubicunda.

watche.

Uigilie
Excubie
Custodia nocturna.

wages or heyre.

Merces
Meritum
Debitum
Stipendium

A verse.

Uersus
Carmen
Metrum
Numerus
Modus
Modulus

Carmen
Musa

Cwyne.

Uinum
Merum
Nectar
Bacchus
Lieus

A waye.

Uia
Iter
Callis
Semita
Uestigium
Trames
Limes
Orbita

water.

Aqua
Unda
Limphe
Later
Humor

woodnesse/or madnesse.

Insania
Demencia
Furor
Dementia
Amentia
Rabies
Frenesis

wery.

Fessus
Defessus
Lassus
Fatigatus
Lassatus
Uictus
Factis viribus

Unlyke or dyuerse.

Dissimilis
Dispar
Discors

Synonyma de hac lra V, & ꝓpriorū deorū & dearū.

Dissentaneus
Varius
Discrepans
Contrarius
Repugnans
Differens
Distinctus
Discretus
Dissonus
Absonus
Alienus
Alius

¶ Uttermost.

Ultimus
Extimus
Extremus
Penitissimus

¶ well spoken.

Facundus
Facetus
Eloquens
Lepidus
Festivus

¶ wyse or wytty.

Sapiens
Ingeniosus
Sagax
Prudens
Vigilans
Doctus
Solers
Acutus
Providus
Cautus
Discretus
Subtilis
Perspicax

¶ whyte.

Albus
Candens
Candidus
Candidulus
Candidatus
Lacteus
Eburneus
Niueus
Argenteus
Gypseus

¶ wodde.

Sylua
Lucus
Nemus
Saltus

¶ weyke or feble.

Debilis
Mollis
Invalidus
Imbellis
Eneruis
Effeminatus
Exilis
Exignus
Languidus
Lentus
Vietus

¶ without or voyde.

Vacuus
Inanis
Expers
Immunis
Orbus
Viduus
Vidustus
Vacuatus

vnlerned or ignorãt.

Indoctus
Ignarus
Imperitus
Illiteratus
Rudis
Sciolus
Inscius

¶ Vayne or trãsytory.

Vanus
Fragilis
Fluxus
Caducus
Umbratilis
Momentaneus

wherfore or why.

Quamobrem
Quare
Quapropter

¶ wo.

Quadere
Quorsum
Qua ratione
Cur

¶ In vayne.

Inuanum
Incassum
Frustra
Nequicq̃
Inaniter

¶ Unto

Quousq̃
Quoad
Quoadusq̃
Quoadeus
Donec
Dum

¶ without.

Sine
Absq̃
Extra
Preter

¶ Utterly.

Prorsus
Funditus
Stirpitus
Radicitus
Medullitus
Omnino

¶ Nola Jouis.

Juppiter hammon corniger.
Panompheus
Diespiter
Altitonans
Pater omps
Magnitonans
Saturnius
Dodoneus
Cenens
Summus deorũ
Rector olympi.
Rex superũ
Ætherens princeps

¶ Nola Junonis

Juno
Saturnia
Lucina
Regina deum
Jouis coniunx
Pronuba Juno

¶ Nola Neptuni.

Neptunus
Deus maris
Pelagi rector.
Tridentifer rex

Nola Apollinis.

Apollo
Phebus
Pean
Deleus
Arciteneus
Dyndimeus.
Latous
Latonigena
Delphicus
Tymbreus
Clarius
Patareius heros.
Latoides
Pithius
Smincthius
Hecatebeletes
Deus oraculi
Cynthius
Chrysocomus,
Loxias
Phaneta
Argenetes
Lycius

Des venationis
Diana
Phebe
Cynthia
Dyctyna
Delia
Trivia
Latonia
Phebi soror
Venatrix dea.
Jaculatrix dea.
Latonigena

¶ Deus vini.

Synonyma deorum & dearum.

Bacchus
Liber
Liens
Bromius
Ignigena
Bimater
Dionysius
Iacchus
Iterum satus
Bis satus
Nyseus
Tyoneus
Aeneus
Nicteleus
Genialis
Consitor vue
Indetonsus
Eleleus pareus
Lacchus
Euan
Euhyus
Bassareus
Proles semeleia
Racemifer
Thirsiger

Deus belli.

Mars
Furor impius
Belliger
Bellipotens
heros
Grandiuus

Dea belli

Bellona
Pallas
Enyo
Bellica virgo
Metuenda
virago
Tritonia
Bellipotens dea
Belligera dea
Armigera dea
Bellatrix
Minerua
Tritonia

Apollinis mater

Latona
Titanis/idos
Titania

Filia terre
Dea gemellipara

Deus inferni

Pluto
Dis ditis
Iunis tyrannus
Inferni tyrannus
Umbrarum rex
Tartareus rex

Dea inferni

Proserpina
Hecate
Filia Cereris
Persephones
Regina erebi
Plutoni cõiunx
Persei filia
Dea triformis
Hecate triceps.

Sõniorũ deus.

Morpheus
Icelos
Panthasos
Phobetor

Deus amoris

Cupido
Puer pharetratus
Cecus amor
Ignis indomitus
Cypria proles
Veneris natus
Alatus deus.

Dea amoris

Venus
Aphrodite
Aphrodisia
Paphia
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Erycina
Dione
Acidalia
Guidia
Materlibidinũ
Mater amorum

Dea frugum.

Ceres
Telmophora
Ops
Cybele
Saturni cõiunx
Berecynthia
Bona dea
Mater deum
Mater Eleusina

Dea fortune

Rhamnusia
Nemesis
Dea ceca
Rhamnusiotidos.
Tyche
Noticia dea
Dea instabilis
Dea bifrons
Sors

Deus ignis.

Vulcanus
Mulciber
Lemnius
Iunonia proles
Faber Iouis
Iunonigena

Deus portuum

Portunus
Palemon
Athamantiades
Melicerta

Dea maris

Thetis
Amphitrite
Doris
Nereis/idos

Deum nuncius
Mercurius
Atlantides
Cillenius
Cyllenides
hermes
Maia natus
Virgo deus

Ioue natus
Deus ales
Caduciser.
Atlantis nepos
Pleiones nepos
Deorum interpres.
Pacifer ales.

Ianitor inferni.

Cerberus
Monstrum triforme
Canis echydneus.
Canis stygius.

Iudices

Lacus
Radamãthus
Minos

Dee fatales

Parce
Fatidice dee
Faticine sorores
Dee faticane
Dee triplices fati.

Parcarũ nomina

Clotho
Lachesis
Atropos

Furie infernales.

Eumenides
Acherontis nate
Noctegenite.
Viperee sorores
Anguicome sorores
Penarũ dee triplices

Furiarũ nomina

Alecto
Tisiphone
Megera

Deus ventorum.

Eolus
hyppotades
hyppoti nepos
Nimborum rector

Synonyma gratiarum nympharum.

¶Noia harpiarū	Panopea	Pale	Oceanitides
ncptuni & terre fi=	Ino/moos.		Nerine
liarum.	Bacchi nutrix	¶Dee vl nymphe.	Nereides
Aello	Tithoni coniunx.	ſyluarum.	
Occipite			
Celeno	Deus paſtorum	Dryades	¶Muſarū ſoro=
		hamadryades	ma.
Tres gratie.	Pan		Mnemoſyne
	Semicaper deus	Dee ſiue nymphe	Mnemoſine
Charites	Arcadicus deus	virgultorum	Parnaſſides
Acidale ſorores.			Helicontiades
Orchomeni dee	Deus hortorum.	Napee	Caſtalides
triplices			Aonides
	Priapus	Dee ſiue nymphe.	Pierides
Noia gratiarū/	Helleſpōciaq; de⁹.	montium	
Aglaia		Oreades	
Thalia	Nūcia Iunonis.		
Paſithea vel En=		Dee ſiue nymphe	Nereides
phroſyne.	Iris	Fontiū & fluuio=	Nonacrides
	Thaumantias		Oetheriades
¶Dea aurora.	Thaumātis ples	Naides	Phebiades
	Thaumātea virgo		Aganippides
Watuta	Pluuius arcus		Permeſſides
Pallantias		Dee ſiue nymphe	Cephiſides
Leucothoa	Dea flouum.	Marine.	Camene

¶Nouem muſarum noia & earū inuenta.

Clio	hiſtorias
Euterpe	tibias
Thalia	comedias
Melpomene	tragedias
Terpſicore	pſalterium
Eratho	Geometriam
Polyhymnia	rhetoricam
Uranie	Aſtrologiam
Calliope	Literas

¶Publij Virgilij de Muſarum inuentis.

Clio geſta canit tranſactis tempora reddit.
Melpomene tragico proclamat mœſta boatu/
Comica laſciuo gaudet ſermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus vrget.
Therpſicore affectus citharis mouet, imperat, auget,
Plectra gerans Eratho ſaltat pede carmine vultu.
Carmine Calliope libris heroica mandat.
Vrania poli motus ſcrutatur & aſtra.
Signat cuncta manu loquiturq; polymnia geſtu.

Synonyma heroum & heroinarum

¶ Hesiodus in sua theogonia musas a Ioue & creatas ait ex Mnemosyne. i. memoria. Neue eñ noctes cũ illa in Piero monte cõcubuisse fertur. Hinc nouẽ genite sunt muse/q̃ a monte ipso Pierides vocant. Me musarũ nolĩ sic asserit Theodorus

¶ Clio dr a cleos grece: q; poete ex laudibus quas alijs tribuunt/ & sibi et ipsis gloriam vendicant.

¶ Melpomene a cantus suauitate. Melpo enim grece/cãto latine sigt: q; auditores cantus suauitate delectantur.

¶ Thalia a florendo. Thale in grece: florere vel germinare latine sigt. q; poetarũ nomina semper florent celebrata.

¶ Euterpe a volũtate. Euterpe in eñ grece/ delectare latine sigt. q; poete ex bonis que ex illa doctrina prouenium non mediocrem voluptatem capiunt.

¶ Terpsicore a delectandis choreis. q; Phebus musarũ choreis delectatur.

¶ Eratho ab amore: q; poete suo carmine amabiles reddãtur.

¶ Calliope a bonitate vocis. q; poete pulchra voce concinunt.

¶ Urania a celestiũ rerũ cantu: vel cantus diuinitate. Uranon enĩ grece/latine celũ sigt. q; poete de celestibus cantant.

¶ Polymnia siue (vt alij censent) polyhymnia a multitudine laudis vel carminis eo q; poete magnã laudẽ consequuntur ex canendo.

¶ Musa vocabulũ est grecũ & latine sigt cantũ. vnde Musice appellata est scientia de ratione canendi. hinc poete musas finxerunt esse deas que musice & poetis present. Et secundũ diuersa loca q̃ incoluisse dicũtur/ diuersa sortiuntur agnomina.

¶ Synonyma heroum & heroinarum.

Hercules
Alcides
Amphitrioniades
Tyrynthius
Aonius heros.
Thebanus heros
Clauifer heros
Oetheus heros
Proles Iouis

¶ Perseus.

Abantiades
Acrisioniades
Dameus heros
Inachides

Iason

Esonides
Pepaseius heros
Iolciacus heros

Theseus

Egides
Cecropides
Neptunius heros

Pyrrhus

Iones proles
Ionides
Ione natus

¶ Achilles.

Pelides
Eacides
Thetide satus
Emonius heros
Larisseus heros
Thessalicus heros
Pithius heros

¶ Diomedes.

Titides
Oenides
Etolius heros

Patroclus

Menetiades
Menetia proles

¶ Eneas.

Anchisiades
Cythereius heros
Eneas penatiger

¶ Hector.

Priamides
Priameius heros

Priamus

¶ Laomedontiades.

¶ Paris

Alexãder
Pastor ideus
Adulter ideus
Helene raptor.

Ulixes.

Laerciades
Itacus
Dulichius
Laertius heros.

Patroclus

Menetiades
Menetia proles

Nampliades
Nampliei proles

¶ Aiax.

Thelamoniades
Thelamonie satus
Thelamonius heros.

Pyrrhus

Neoptolemus
Achilleus heros
Achilleides

Menelaus
Atrides maior

Agamennon
Atrides minor

Hippolitus

Thesides
Theseus heros

¶ Meleager.

Oenides
Calidonius heros
Oeneus heros.

Oeneus

Rex calidonius
Parthaone natus

¶ Ganimedus

Puer Phrygius
Puer ideus.

Synonyma heroum & heroinarum.

Pincerna Jouis:

Cadmus
Agenorides
Agenore natus
Sidonius hospes
Antoneius heros

Erictonius
Stirps lemniaca.

Pentheus
Echionides
Echione natus
Agaues proles

Alexander magnus
Pellens heros

Romulus
Rome conditor
Quirinus

Nestor
Pylius
Nelides
Neleius heros

Castor & pollux
Ledei fratres
Tyndaride gemini
Fratres Helene
Sydus amicum.

Chiron
Phillirides
Phillirius heros
Centaurus
Semifer
Monstrũ bifourme
Sagittarius
Enonius arcas

Arcas
Arctophilax
Cynosura
Boetes
Arcturus
Ursa minor

Ariadna
Gnosia stella
Stella corone
Bacchi coniunx

Eryctonius

Ophiuicus
Anguitenes
Serpentarius
Hedonum sydus.

Caliſto
Elice
Perrhasis
Ursa maior
Nonacrina virgo
Lycaonias

Atlantides
Pleiades
Vergiliades
Hesperides

Atlas celifer
Iapetionides

Gigantes
Centimani
Cyclopes
Emei fratres.

Dido
Elissa
Agenoris
Agenore nata
Sidonis
Phenissa
Tyria
Sichei coniunx.

Daphne
Peneis
Peneia virgo

Io
Inachis
Inachi proles
Phoronis
Bos pellex

Circe
Filia ſolis
Phasis/idos.
Titanis/idos.

Meduſa
Phorcynis/idos
Phorcis/idos
Auis gnati volucris.

Echo
Vox resona.

Nympha vocalis.

Arachne
Minois
Minois proles

Phedra
Paſipheis
Paſiphes filia

Phaetõtis sorores
Phaetontiades
Pliades

Phaeton
Clymeni proles

Salmacis
Semine
Semimas
Proles biformis
Hermophroditus

Helle
Nepheleis
Athamantias

Athamas
Eolides

Amalthea
Olenia
Capra
Sydus capricorni
Olenium pecus
Hedi

Lencothoe
Orchamis
Arbor thurifera.

Europa
Agenore nata.

Coronis
Coronei proles.

Antilochus
Nestorides
Nestore natus

Nestor
Pylius senex

Philoctetes
Pentiades

Peante satus
Alcide comes

Myrdas
Berecynthius heros.

Phedra
Paſipheis
Paſiphes filia

Phaetõtis sorores
Phaetontiades
Pliades

Phaeton
Clymeni proles

Salmacis
Semine
Semimas
Proles biformis
Hermophroditus

Helle
Nepheleis
Athamantias

Athamas
Eolides

Amalthea
Olenia
Capra
Sydus capricorni
Olenium pecus
Hedi

Lencothoe
Orchamis
Arbor thurifera.

Europa
Agenore nata.

Coronis
Coronei proles.

Antilochus
Nestorides
Nestore natus

Nestor
Pylius senex

Philoctetes
Pentiades

Demophoon
Theſides
Theſei filius

Protheſilaus
Iphiclides
Philaceius heros
Philacides heros
Iphicli natus

Penelope
Icaris
Coniunx Ulyſſis
Icarii filia

Phyllis
Lycurgus
Lycurgi filia

Hippodamia
Buſeis
Lirneſſa virgo

Oenone
Pegaſis

Caſſandra
Priamis
Priameia virgo

Helena
Tyndaris
Ledea
Menelai uxor

Hero
Seſta puella

Andromeda
Cepheis/idos.
Cepheia virgo

Hypermeſtra
Danais
Danai filia

Leander.
Abidenus.

Tantalus

Synonyma propriorū locorū & gentiliū.

Pater Pelopis
Sisyphus
Eolides
Istimus predo

Causce
Eolis
Eoli filia

Laodomia
Achastis
Achasti filia

Meduse caput
Gorgon
Monstrū vipereū
Sarificus vultus
Anguiferū caput
Colubriferū caput
Gorgoneū caput
Anguicoma ora
Squāmigera ora
Crinita ora
Meduſea ora

¶ Synonyma proprioru locorū.

Italia
Hesperia magna
Oenotria
Ausonia tellus
Latium
Latina arua
Saturnia tellus
Romulea tellus
Corytum tellus

Roma
Urbs quirinalis

Indigene Rome
Romani
Itali
Italici
Latia gens
Ausonia gens
Romulea gens
Togata gens
Latialis gens
Turba quirini
Quirites

Troia
Ilium

Teucris vibs.
Dardanis vibs

Phrygia vibs
Iliaca vibs
Troiana vibs
Laomedōtea arua
Priameia regna

Indigene troiani
Troiani
Teucri
Itaci
Dardani
Dardanides
Phrygij
Laomedontiades
Laomedōtei
Phryges
Troies
Troiades
Troij
Troici
Troiugene

Grecia
Pelasgies
Argolica regna.
Achaica

Indigene grecie.
Greci
Argini
Danai
Graij
Graiugene
Achini
Achei
Pelasgi
Pelasgiades
Dorici
Argolici
Argolides

Athene
Urbs attica
Pessidonia vibs
Mopsopia vibs
Cecropia vibs
Agri munichij

Indigene attici.
Athenienses
Attici
Cecropide
Erecthide
Thesside

Attica gens

Sicelia
Sicania
Sicula
Siciliensis tellus

Trinacria
Typhoica

Indigene
Siculi
Sicilides
Sicani
Siculienses
Neseiades

Creta
Curetis
Gnosia
Gnosiaca
Cretes
Rhetes
Dictes
Dictia tellus
Wmoia
Actes
Cretensis
Cydoneia
Gortyniaca
Curetim

Indigene
Cretenses
Curetes

Thracia
Lycurgi regna
Ismeria
Bistonia
Rhodopeia tellus.
Scythia
Strymonia

Indigene Thracie
Thraces
Thracij
Scytonij
Ismarij
Bistonij
Odrisij
Edonides

Thebe
Amphionis arces

Indigene thebani.

Anguigene
Ismenides
Ogygei
Cadmeides
Gens vel proles
mauortia

Colchos
Phasiaca tellus
Phrixea arua.
Colchidicū solum.
Colchiaca regna
Oetria tellus.

Indigene
Colchi
Colchiaci

Thessalia
Emonia
Larissa
Emathia tellus
Wynia arua
Pegasea arua
Pellea arua
Iolciacū solum

Indigene
Thessali
Thessalici
Larissei
Phlegie
Wynie

Iudea
Palestina
Iudaica arua
Israelitica arua.

Indigene
Iudei
Palestini
Israelitica gens
Recutita gens.

Assiria
Semiramia arua
Babylonica arua

Indigene
Assirij
Babylonij

India
Cepheia arua.
Mennonis arua

Synonyma propriorũ locorũ & gentilium.

Indigene	Iberi	Ortygia	Wantoi
Indi		Delphica tellus	Wantuani
Cepheni	Anglia	Phebi patria	Oeniaci
	Britannia		Audini
Raba		Indigene	
Thurifera	Indigene		Capitolium
Panthea tellus.	Angli	Calabria	Capitoline arces
Panthaica	Britanni	Salemina tellus	Saxum tarpeium
Sabea			Mons tarpeius
	Scythia	Indigene	
Indigene	Scythica	Calabri	Istmus bimaris
Sabei	Riphea tellus	Salentini	
Thurifera gens	Hyperborea		Samos Junonia
	Arimaspea.	Libyæ.	
Cyprus		Libyces.	Epirus herbida
Cypria	Indigene	Afra tellus	
Cyprica	Scythe	Africa tellus	Cadmeia dirce
Amathusiaca tell'	Riphei		
Ophiusia	Arimaspi	Lybici	Abydos ostrifera
Macara	Agathirsi	Marmarici	
	Eleoni	Marmarides	Montes musis sacri
Indigene	Hyperborei	Nasamomaci	Helicon biceps
Cypri			Parnassus bifidus.
Cyprigene.	Amazonis tellus	Centauri	Pierus nubifer
	Termodoötica tel-	Lapythe	Citheron virgineus
Arabia	Amazonica lus	Semiviri	Pindus aerius
Odorifera tellus		Semihomines	Fontes & fluuij musis
Palmifera tellus	Indigene	Semimares	sacrati.
	Amazones	Rubigine	Caballinus fons.
Indigene	Amazonides	Ixionides	Pegaseus fons.
Arabes		Ixione nati	Meduseus fons
Arabici	Caria	Bimembres	Aganippe
Gentes odorifere.			Hippocrene
	Indigene	Mantus	Libethrius fons
Hispania	Cares	Oentaca	Pimpleus fons
Iberia	Leleges	Audina tellus.	Phocidos lacus
	Lelegeides	Mantoa	Permessus fluuius
Indigene			Cephisi vada
Hispani	Delos	Indigene	Eurotas

Epithetorum varietas

Quũ ad carminis decori venustatẽ plurimũ oblectamenti afferre solet apta epithetorũ & concinna allusio: quedam ex lautissimis poetis carptim excerpta paulo post ad manum de promptimus. Ea demũ gratia. vt tenerrime poetices tyrunculorum ingenio suppetias ferrem. ne inultiuaga lectionis inuestigatione & varietate tanch fastidioso onere defatigatum redderetur

Epithetorum varietas, & primo deorum epitheta.

Epitheta deorũ & dearũ, heroũ & clarorũ virorum.

Apollo
Laurigerr
Lauricomus
Fatidicus
Faticanus
Intonsus
Grynens
Delius
Cynthius
Arcitenens

Iuppiter
Omnipotens
Altitonans
Summus

Iuno
Saturnia

Lucina
Casta

Neptunus
Ceruleus
Tridentifer

Bacchus
Lenus
Corymbifer
Thyrsiger
Pampinifer.

Mars
Belliger
Bellicus
Ferus
Ferox
Bellipotens
Sanguinolẽtus
Cruentus
Cruentatus
Seuus
Durus
Dubius
Indomitus

Cupidõ
Cecus
Alipes
Alanus
Pharetratus

Morpheus

Somnifer
Fallax
Simulans

Pluto
Tartareus
Stygius
Ather
Funestus
Tenebrosus

Vulcanus
Lemnius
Lemniscus
Junonigena

Janus
Bifrons
Insomnis
Pernigil

Mercurius
Caduciser
Pacifer
Alipes

Cerberus
Triceps
Trilinguis
Trifaux
Triformis
Rabidus

Lolus
Nimbosus
Nimbipotens

Diana
Casta
Innupta
Pharetrata
Noctiuaga
Salticola
Venatrix

Pallas
Armipotens
Bellipotens
Armifera
Bellicosa
Tritonia
Armisona
Bellica

Belligera
Bellatrix

Proserpina
Triformis
Triceps

Venus
Cypris
Cyprigena
Cytherea
Acidalia
Paphia
Guidia
Dionea

Ceres
Alma
Frugifera
Frugipera

Rhamnusia
Instabilis
Inconstans
Lubrica
Cecus
Bifrons
Fallax

Tethys
Undisus
Undosa
Equorea
Circũfluus
Undiuaga

Parce
Fatidice
Faticane
Fatales

Aurora
Crocea
Punicea
Rosida
Roseus

Pan
Semicaper
Arcadius

Priapus
Hellespontiacus

Iris
Discolor
Picturata
Imbrifera
Aquosa
Multicolor

Pale
Florigera
Florida
Floricoma

Epitheta heroum.

Hercules
Indomitus
Inuictus

Eneas
Pius

Ulyxes
Cautus
Pollitropus

Achilles
Fortis

Hector
Animosus

Nestor
Grandeuus
Pylius

Alexãder magnus
Pellens

Chyrion
Justissimus
Herbipotens

Achates
Fidus

Numa
Religione pius

Cato
Seuerus

Augustus
Munificus

Chrestus
Diues

Heroũ, clarorũ virorũ, & aĩaliũ quadrupedũ epitheta.

¶ Tarquinius Superbus.
Sardanapalus
Salax
Spurcus

Eryx
Lacertosus

Demosthenes
Facundus

Plato
Diuinus

Cicero
Eloquens

Seneca
Moratissimus

Eurysthcus
Durus

Busiris
Illaudatus

Pollux
Amycleus

Lynceus
Perspicax

Argus
Oculatus

Abelus
Innocens

Cain
Inuidulus

Matusales
Annosus

Abrahamus
Fidelis

Moses
Fatidicus

Joseph
Formosus
¶ Saul
Furiosus

¶ Dauid
Bethlemicus
Psaltes
Faticanus

Salamon
Sapiens

Sanson
Fortis

Job
Patiens

Homerus
Colophonius
Smyrneus
Meonius

Maro
Mantuanus
Mantuus
Audinus
Ocniacus

Flaccus
Appulus
Venusinus
Lucanus

Naso
Pelignus
Sulmonensis

Cytheus
Claudus
Lacedemonius

Sophocles
Cothurnatus

Orpheus
Rhodopeius
Threicius

Archilochus
Darius
Iambographus

Hesiodus
Ascreus

Martialis
Bilbilitanus.

¶ Catullus
Veneronensis

Callimachus
Umbriensis

Terentius
Apher

Sappho
Lesboa

Alceus
Lesbous

Leo
Serus
Trux
Warmaricus
Libycus
Nemeeus
Fulnus
Torus

Cerus
Aeripes
Ciuax
Agilis
Fugax

Lupus
Rapax
Torus

Ursus
Villosus
Hirtus
Horridus
Raucisonus
Informis

Tigris
Hircanus
Rabida
Rigida
Gangetica

Aper
Frendulus
Erymantheus
Setiger
Glandinorax
Monticola
Spumans
Fulminens
Dente minax

Setosus
Acris

Equus
Acer
Sonipes
Bellicus

Asellus
Pandus
Piger

Dama
Timidus

Capreo
Fugax

Capella
Lasciua
Hirta
Petylca
Sima
Olens

Vulpes
Cauta
Callida

Agnus
Placidus
Mitis
Tener

Lepus
Auritus
Pronus
Pauidus
Celer

Ouis
Lanigera
Balans

Panthera
Picta
Multicolor

Lynx
Maculosa
Multicolor

Bos
Hurus
Robustus
Fortis

Epitheta reptiliũ, aulũ, volatiliũ, & insectorum.

Corniger
Squãmiger
Cristatus
Porcus
Squammeus
Setiger
Squãmosus
Lutosus
Macrosus
Immundus
Insopitus
Cenolentus
Perutgil

Talpa
Anguis
Cecus
Lubricus
Captus oculis
Ceruleus
Luridus

Canis
Sibilans
Blandus
Tumidus
Obscenus
Liuidus
Latrans

Buso
Irrhicius
Ater
Sepicola
Tumidus
Hirsutus
Spiniger
Lacertus
Viridis

Felis
Muricida
Rana
Loquax

Viuerra
Viridis
Mustela
Rauca

Elephantus
Indicus

Cicada
Querula
Simia
Garrula
Cachynnosa
Rauca
Arguta
Mustis
Stridula
Obesa

Lutra
Formica
Piscinotax
Parca
Cauta
Lacna
Granifera
Torua
Operosa
Frugilega

Sus
Sabellicus
Immundus
Testudo
Tarda

Hircus
Cynipheus
Graueolens
Tinea
Corrodens

Glis
Somnolentus
Somnolentus
Lytta
Insentiabilis
Draco
Inextinguibilis

Redimus
Ventrosus

Salamandra
Querula

Stellio
Nitidus

Colimber
Turtur
Gelidus
Intortus
Tortuosus

Aquila.

Pauo
Iunonius

Olor
Moribundus
Amnicola

Cignus
Flumineus
Aquosus
Niueus

Columba
Trepida

Perdix
Garrula

Bubo
Funereus
Feralis
Funestus

Cornix
Leua
Sinistra
Impia

Turtur
Gemibundus

Palumbus
Raucus

Upupa
Fallax

Graculus
Stridulus

Ornix
Rustris

Picus
Multicolor

Pauca
Garrula

Bubo
Strymonius
Aerius

Miluus
Rapax

Hirundo
Arguta
Garrula

Strix
Luctisona

Merops
Anas
Mellisuga
Aquatica

Mergus
Phenix
Piscinotax

Rarus
Vnicus
Sturnus
Amœnus
Garrulus

Epitheta arborũ, fruticũ, herbarũ, & florum.

Psittacus
Loquax

Cornicula
Pannilega
Ambitiosa
Ridicula

Crabro
Aculifer

Fucus
Ignauus
Inglorius

Apes
Hybla
Attica
Parca
Sedula
Mellifica
Mellipara
Operosa

Uespera
Iracunda

Asilus
Terrisonus

Blatta
Bilinguis
Lucifuga

Papilio
Feralis

Aranea
Telifica
Uirosa

Laurus
Parnassia
Inuisa
Odorata

Quercus
Chaonia
Glandifera
Dura
Dodonea

Hedere
Sequaces
Corymbifere
Pallentes

Flexiles
Errantes

Olina
Pinguis
Unax
Alens
Pallens
Tarde crescens

Cyparissus
Conifera
Idea

Salix
Glauca
Amnicola
Lenta

Hebenus
Nigrum

Buxus
Rasile

Teda
Pinguis

Palma
Inculmes
Arcua. Inuicta.

Pinus
Hirsuta
Alta
Nautica

Ulmus
Aeria

Myrtus
Bicolor
Tenera

Ficus
Cerula

Platanus
Genialis
Sterilis

Abies
Enodis

Fagus
Patula.

Acer
Coloribꝰ impar.

Omnis
Rigida

Uitis
Pampinea
Lenta
Racemifera

Cedrus
Odorata
Alta
Non cariosa

Corylus
Fragilis

Alnus
Procera
Palustris
Sterilis

Lothos
Aquatica

Tilia
Mollis
Pinguis

Fraxinus
Utilis hastis

Cupressus
Atra
Funesta

Castanea
Mollis
Alta

Genista
Lenta

Ilex
Nigra

Populus
Candida

Menalus mons
Pinifer

Blanus

Arbutus
Horrida

Thus
Sabeum
Archaicum
Arabicum

Balsamus
Odorata

Achãtus
Semper frondens

Fraxinus
Ingens

Pix
Idea

Buxus
Pallida
Myrice
humiles
Tenues

Stier
Molle

Cornus
Lapidosa

Sentes
Spinosæ
Acute

Taxus
Cyrnea
Olens

Viburnum
Lentum

Uepres
Aculeati
Hirsuti

Puma
Cerea

Achantus
Frutex aculeatus.

Epitheta arborũ florũ & rerũ chronographicarũ.

Rubus	Arista	Serpillum	Sopor
Asper	Mollis	Olens	Placidus
			Blandus
Morum	Saliunca	Tymbra	Profundus
Sanguineum	Humilis	Salax	
			Quies
Uua	Lolium	Artica	Tranquilla
Racemifera	Infelix	Mordax	Secura
Genialis		Sterilis	Otiosa
	Amaracus		
Rosa	Mollis	Uer	Aurora
Punicea		Placidum	Crocea
Lutheola	Apium	Imbriferum	Rosida
Rubella	Amarum	Florigerum	Luthea
Purpurea		Tepidum	Rosea
Pestana	Sardois	Floridum	Aurea
	Amara		Nitida
Lilium		Prata	Fuldida
Candidum	Ruscus	Mollia	Ambrosia
Candens	Horrida	Florea	Rubea
		Gramina	
Viola	Alga	Virentia	Dies
Nigra	Ulua		Almus
Pallens		Cespes	Letus
Mollis	Uerbena	Viridis	Clarus
	Pinguis		Nitidus
Ligustra		Ros	Lucidus
Alba	Papauer	Matutinus	
	Soporifer	Liquidus	Estas
Calta	Cerasle	Gelidus	Pulnerulenta
Lutheola			Torrida
	Intyba	Herba	Feruida
Hiacynthus	Amara	Dulcis	Spicea
Rubeus		Mollis	Leta
Ferrugineus	Lens	Viridis	
	Paluslaca	Rorida	Sol
Cracum		Tenera	Ardens
Lutheum	Lupinus		Rapidus
	Tristis	Fons	
Narcissus	Amarus	Illimis	Ceres
Purpureus		Liquidus	Flaua
	Harundo	Uitreus	
Alga	Fluuialis	Limpidus	Arista
Marina	Tenera	Nitidus	Grauis
	Palustris	Muscosus	
Canna		Pellucidus	Culmus
Paludosa	Casia	Argenteus	Fragilis
Palustris	Viridis		
		Hortus	Calami
Iuncus	Ulua	Irriguus	Leues
Mollis	Marina	Florens	
Palustris	Palustris	Udus	Messis
			Spicea
Amomum		Somnus	
Assirum	Thymus	Dulcis	Stipula
Odouferum	Hyblea	Almus. Altus.	Leuis

Epitheta rerũ chronographicarũ & topographicarũ.

Ignis
Rutilus

Canis
Escifer

Antinus
Pomifer
Pampineus
Vitifer

Vitis
Pampines

Vina
Racemifera
Genialis

Poma
Mitis
Matura

Volema
Grandis

Campi
Plani
Patuli
Vacui
Patentes

Vina
Fragrantia
Spumantia

Prelum
Mustiflumum

Arator
Curuus

Aratrum
Pandum
Reducanus
Incuruum

Rastri
Tenaces
Graues

Cratis
Vimines

Nodalis
Culta

Vomer
Splendidus
Reduncus
Splendens

Jugum
Pandum

Fimus.
Pinguis

Terra
Ferax
Fertilis
Fecunda
Macra
Jeiuna

Hyems
Glatialis
Ignaua
Sordida
Frigida

Bruma
Horrida
Gelida
Horrifera

Nubes
Aquosa
Atra
Densa
Fusca
Nigra
Cana
Circuuola
Vaga

Imber
Densus
Largus
Ater
Horifer

Pruina
Cana
Matutina
Gelida

Gelu
Canum
Rigidum

Glacies
Frigida

Stricta
Cerulea
Aspera

Grando
Horrida
Calamitosa
Crepitans

Nix.
Alta
Candens

Tempestas
Seua
Atra
Nimbosa

Torrens
Hyberna

Fluuina
Montana
Gelida

Frigus
Penetrabile
Ignauum
Pigrum

Stirps
Pendula
Astricta

Rura
Sordida

Hor
Atra
Gelida
Tacita
Silens
Soporifera
Furua

Tenebre
Terribiles
Inertes
Cece
Horifere

Silentia
Alta

Luna
Noctiuaga

Pallida
Cornigera
Bicornis

Syderа
Cadentia
Ignicoma
Flammantia
Comata
Ignicrema.
Fulgentia

Celum
Serenum
Apertum
Igniferum
Stelligerum
Ignitomum
Obductum
Nubilosum
Nubiferum

Nebula
Densa
Furua
Cecа
Obscura

Locus
Inaccessus
Incultus
Desertus
Iniuus
Infestus
Horridus
Teter
Asper

Regna
Hospita

Terra
Inhospita
Mauortia

Vibs
Munita

Fossa
Preceps
Alta

Arx
Turrita
Celsa
Summa

Epitheta rerũ topographicarũ & bellicarum.

Turris
Aeria
Edita
Eminens

Mons
Preruptus
Excelsus
Aerius
Nubifer
Arduus
Lapidosus

Uallis
Ima
humilis
Pressa
Concauus

Opacus
Mollis
Facilis

Sylua
Opaca
Umbrosa
Frondicoma
Frondosa

Antrum
Nemorale
Arcuatum
Obductum

Lustra
Inuia
Auia

Latebre
Horrende
Horrifere

Speles
Latentis
Metuenda
Formidanda

Rupes
Cauata
Precelsa

Specula
Alta

Regio
Inculta

Ferꝰ
Egrestis
Montuosa
Aspera

Fera
Ingentes

Celsa
Ingentia

Pontes
Pensiles

Porte
Pensiles

Templum
Ingens
Marmoreum
Uetustum

Columne
Sublimes

Bine

Bifores

Aeree
Argentee

Testudo
Aurata
Irradians
Fulgens
Connexa
Obducta

Porticus
Ampli

Spaciosi
Uasti

Trabes
Aurate
Connexe
Ingentes

Lychni
Pensiles
Lucentes
Micantes

Opus
Celatum
Eraboratum

Ignis
Eternus
Perennis

Uaria
Fortia
Maiorum
Ualida
Ingentia

Propugnacula
Alta
Celsa
Ingentia

Tripodes
Uatigeri
Faticani

Libamina
Sacra

Sortes
Ducte
Oracula
Diua

Altaris
Fumantis
Uaporifera
Thuricrema

Are
Solemnes
Meste

Manes
Cerulei

Frugeo
Solse

Uitte
Sacre

Flumina
Decliuia

Rippa
Obliqua
Curua

Fluctus
Sinuosi

Sinus
Reducti

Ambitus
Ameni

Cursus
Celeris

Murmur
Leue
Dulce
Rauum

Burgeꝰ
Clarus
Nitidus

Portus
Tutus
Securus
Tranquillus

Secessus
Longus

Rupes
Uaste

Equora
Tuta
Placide
Tranquilla

Nemus
Umbrosum

Aque
Dulces

Naues
Fesse

Littus
Curuum

Arena
Optata

Epitheta rerũ topographicarũ & bellicarum.

¶ Aura
Secunda

Statio
Gratissima

Nauis
Liburna
Cyprea
Biremis
Triremis

Anchora.
Reducta
Tenax

Rudens
Ibericus

Vela
Turgida
Plena
Tumida

Puppis
Celsa
Alta

Remi
Graues
Validi
Spumosi

Fluctus
Tumidi

Pinus
Nautica

Clamor
Nauticus

Pugna
Naualis

Certamen
Nauale

Mare
Velinolum
Immensum
Vastum
Altum

Humor
Circũfluus

¶ Pelagus
Profundum

Equor
Apertum

Freta
Furibunda
Luctantia

Fluctus
Salsi

Vada
Salsa
Bicua

Saxa
Latentia

Scopuli
Infames
Sonantes

Carina
Curua
Aduncа

Scylla
Cerulea
Rabies
Naufraga

Carybdis
Notax

Monstra
Neptunia

Casus
Marini

Tractus
Marini
Vorter
Rapidus

Tempestates

Sonoræ

Venti
Luctantes
Rapidi

Turbo
Rapidus

¶ Arion
Nimbosus

¶ Hiades
Tristes
Imbriferi

Vergilie
Pluuiose

Sydus
Amycleum

Bellum
Horridum
Cruentum
Ferum
Flebile
Lachrymabile
Sanguinolentũ

Dux
Strenuus
Magnanimus
Inclytus
Egregius
Illustris

Miles
Barbarus
Fortis
Acris
Animosus
Durus
Expeditus
Gregarius

Arma
Horrentia
Cruentata
Horrisona
Terrisona
Sena
Fera

Lacerti
Torosi
Valida
Robusti

Fortes

Ensis
Bellicus
Strictus
Tinctus
Nudus
Nudatus

Comans
Telum
Vulnificum
Exitiabile
Fatiferum
Letiferum
Funestum
Letale
Penetrabile

Iaculum
Missile
Penetrabile

¶ Galea
Cristata

¶ Hasta
Frarinea
Cuspis
Erata

Pharetra
Sagittifera

Sagitta
Scythis
Anglia

Ferrum
Durum
Rigidum
Insanum

Castra
Horrida

Tuba
Terrisona

Ira
Preceps

Furor
Insanus
Ceus
Sevus
Impius

Vulnus
Graue
Letiferum
Letale
Furiale
Atrum
Sevum
Cruentum

Epitheta rerum bellicarum.

Tabificum	Crudelissima	Pauor	Ingens
Tabificum	Clades	Trepidus	
Inconsolebile	Miserrima		
Immedicabile	Ingens	Spolia	Vanus
		Ampla	Parua
Sanguis	Suspiria		
Puniceus	Ira	Inundis	
Purpureus		Tristis	Pugna
Roseus	Curs	Pallens	Acris
Rubicundus	Tristis	Pallida	Ambigua
Rutilus	Anxia	Macra	Pedestris
	Sollicita	Lurida	Equestris
Fatum	Insomnis	Felligera	
Inexorabile			
Lachrymabile	Timor	Fuga	Signa
Doloriferum	Dubius	Turpis	Militaria
	Solicitus	Ignaua	
Lachryme	Mestus		
Amare		Victoria	Custodis
Tepide	Dolor	Leta	Vigilans
Salse	Inconsonabilis	Triumphalis	
Oborte		Palmifera	
	Mero		Hostile
Strages	Luctificus	Exercitus	Telum
Seuissima	Tristis	Numerosus	

De variandi formulis tam pedestri q̄ soluto sermone.

Quum innumeri fermæ sunt variandi modi, quos probatorum authorū imitatione, & frequenti & studiosa lectione: potius q̄ formularū incultatione assequaris, paucas hic e multis inseruimus. quibus initiatis, ad affluentiorem copiam emerges tandem, modo non remissam adhibueris diuiti ingenij venæ industriam. Quare hęc tantilla, velut prægustamenta (& non illauta fortassis) pręmisimus, quibus incitatus, & allectus, feruentius ad ampliora tibi incalescat desyderium. Quod si fructus quicq̄ ex his lucubratiunculis in commodum cuiuis emergat, pietati nostræ fecisse satis videbor.

Cicero tã ingenio q̃ arte prestantissim⁹ magnope studuit rẽ literariam ampliare.

Prima variatio fiat in ntõ. Cicero per Synthesin. i. constructionẽ, p oẽs obliquos, verbo mutato in nomen verbale sic.

Ciceronis tã ingenio q̃ arte prestãtis studiũ fuit rem literariam ampliare.
Ciceroni inerat vehemens desiderium
Ciceronẽ summa tenuit cupiditas
O Cicero insatiabilis erat tua voluntas ampliandi rẽ literariam.
Cicerone quis studiosior
A Cicerone summa adhibita est diligentia

¶ Secunda variatio ex æquo sic.

Tam ingenio ꝙ arte
Tum ingenio/tum arte
Et ingenio et arte
Ingenio pariter ⁊ arte
Ingenio simul ⁊ arte
Ingenio non minus ac arte
Ingenio iuxta ac arte
Ingenio non secus ac arte
Ingenio haud aliter ac arte
Ingenio eque ac arte
Ingenio perinde ac arte
Cicero — Simil ingenio simul arte — prestantissimus plurimũ studuit rẽ literariã ampliare.
Ingenio non magis ac arte
Ingenio non amplius ac arte
Ingenio non plus ꝙ arte
Ut ingenio ita arte
Ingenio haud inferior ꝙ arte
Ingenio ⁊ idem arte
Pari vel ingenio vel arte
Ingenio non solum sed etiam arte
Ingenio non tantum sed etiam arte
Ingenio non modo sed etiam arte
Arte nedum ingenio
Ingeniosissimus idem doctissimus

Ingenij non minori prestantia ac artis
Ingenij equa cũ artis prestantia
Ingenij non minore ac artis prestãtia
De quo dubites an arte an ingenio prestantior.
De quo dubites an ingenij an artis maior est prestantia.
Cicero — In quo ingenij prestãtia cũ arte cõparanda certat.
Cuius ingens ingenij prestantia doctrine respondet.
Cuius ingenij prestantia artem equiparat.
Qui artis prestantiã cũ ingenio equat.
Preter artem ingenio prestans.
Preterꝙ qõ ingenio etiam arte prestans.

¶ Tertia variatio per synonymiam huius dictionis præstans.

Prestans
Prepollens
Precellens
Excellens
Antecellens
Prenitens
Cicero tã ingenio ꝙ arte valde — Precipuus — Magnopere studuit rẽ literariã ampliare.
Singularis
Extimius
Egregius
Perspicuus
Illustris
Insignis
Preclarus

¶ Alia variatio per relatiuum & synonymiam verbi sic.

Syno, VVhitin, D.s.

Cicero q̄ tam arte q̄ ingenio valde

Prestitit
Prepolluit
Preceluit
Excelluit
Antecelluit
Prestitit
Preluxit
Prefulsit
Resplenduit

plurimū studuit rē literariam ampliare.

Alia variatio per synonymiam substantiui in obliquo cum verbo coniuncti p Periphrasin.

Cicero q̄ tāt ingenij q̄ artis singulari

Prestantia
Excellentia
Politie
Candore
Nitore
Splendore
Magnitudine
Magnificentia
Claritate
Perspicuitate

preluxit plurimū studuit rem literariam ampliare.

Alia variatio per Syntasin relatiui in gtō.

Cicero cui" ingenij erat tam artis q̄ ingenij

Prestantis
Excellentis
Polities
Candor
Splendor
Nitor
Magnitudo
Claritudo
Perspicuitas

plurimū studuit rē.

Alia variatio per Syntasyn relatiui in datiuo.

Cicero cui erat singularis tam artis q̄ ingenij

Prestantia
Excellentia
Candor
Polities

plurimum rē.

Alia variatio per Syntasin relatiui in accusatiuo sic.

Cicero que tā artē q̄ ingenij

Ditauit
Ornauit
Decorauit
Celebrauit

Prestantia
Excellentia
Candor
Splendor
Nitor
Polities
Magnitudo

plurimū studuit rē.

¶ Alia variatio per Syntasin relatiui in abltō substantiuo mutato in adiectiuum neutrius gnis per Hyperbolem.

Prestantius
Excellentius
Cicero quo tam ar Candidus
te & ingenio nihil Splendidius
mortale Politius plurimū studuit ꝛc.
Perspicacius
Magnificentius
Magis perspicuum

¶Alia variatio per comparatiuum vniuersali negatiuo adiuncto.

Prestantior
Cicero quo tam ar Excellentior
te & ingenio nemo Candidior
non alter Splendidior plurimum studuit ꝛc.
Politior
Perspicatior

Alia variatio augendo comparationem per aduerbia multo & longe sic.

Prestantior
Cicero q̄ tam arte Excellentior
& ingenio ceteris Candidior plurimum studuit ꝛc.
multo vel longe Splendior
Politior
Perspicatior

Alia variatio per superlationem augendo cum aduerbijs multo & q̄ sic.

Prestantissimus
Perspicacissimus
Cicero q̄ tā arte & Splendidissimus
ingenio multo vel & Politissimus plurimum studuit ꝛc.
Excellentissimus
Illustrissimus
Preclarissimus

Alia variatio per verba superlationis cum aduerbijs multo, longe, & facile sic.

Prestitit
Uicit
Superauit
Cicero q̄ tam arte Excelluit
& ingenio longe Antecelluit
multo facile Prepollens plurimum studuit ꝛc.
Prestitit
Preluxit
Antecessit
Anteuenit

Alia variatio per synonymiam huius aduerbij plurimum.

Syno. VVhitin.

Cicero q̃ tam arte
q̃ ingenio prestan-
tissimus

Plurimum
Admodum
Mirum in modũ
Summopere
Magnopere
Maximopere
Valde
Obnixe studuit rem literariam ampliare.
Apprime
Oppido
Impendio
Maxime
Vehemẽter
Iterum atq; iterum

¶Alia variatio per synonymiã huius ver-
bi studuit sic.

Cicero tã arte q̃ i-
genio pstãtissimus

Studuit
Elaborauit
Insudauit
Inuigilauit
Applicuit animũ vt rem literariam ampliaret.
Adiunxit animum
Dedit operam summam
Nauauit operã summã.

¶Alia variatio mutando verbũ in nomen
verbale sic.

Ciceron; q̃ tã arte
q̃ ingenio prestan-
tissimus erat vehe
mens fuit

Studiũ
Labor
Industria
Opera
Diligentia vt rem literariam ampliaret.
Desiderium

Vel sic.

Cicero tam arte q̃
Ingenio prestans
summopere fuit

Studiosus
Auidus
Cupidus
Diligens in re literaria amplianda.
Industriosus

¶Alia variatio per Syntaxin verbalis per
omnes casus sic.

Cicero tã arte q̃ i-
genio pstãtissimus
impendit plurimũ

Studij
Laboris
Industrie
Sudoris vt rem literariam ampliaret.
Opere
Diligentie

¶Alia variatio per Syntaxin datiui sic.

Cicero tã arte q̃ i-
genio pstãs inten-
tus est ingenti

Studio
Labori
Industrie
Opere vt rem literariam ampliaret
Diligentie
Sudori

¶Alia variatio per Syntaſin accuſatiui, mutato aduerbio in adiectiuum ſic.

Cicero tã arte q̃ ingenio pſtãtiſſimus adhibuit vel ipẽdit

Summũ ſtudium
Maximũ laborem
Dermagnã induſtriã
Ingentes ſudores
Immẽſam diligentiã
Non paruam operã

in re literaria ampliãda.

¶Alia variatio per Syntaſin ablti mutando infinitiuũ modum in verbale ſic.

Cicero tã arte q̃ ingenio pſtãtiſſimus pſecutus eſt ingẽti

Studio
Labore
Induſtria
Sudore
Diligentia

Ampliationẽ rei literarie.

¶Alia variatio per ſynonymiam huius infinitiui ampliare.

Cicero tã arte q̃ ingenio pſtãtiſſimus ſummopere ſtuduit

Ampliare
Amplificare
Locupletare
Ditare
Celebrare
Magnificare
Decorare
Ornare

rem literariam.

Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in di ſic.

Cicero q̃ tã arte q̃ ingenio pſtitit ierat ſummum ſtudium

Ampliandi
Amplificandi
Locupletandi
Ditandi
Celebrandi
Decorandi
Exornandi

rem literariam.

Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in dum.

Cicero tã arte q̃ ingenio pſtãs ſũmã adhibuit diligẽtiã ad

Ampliandum
Ditandum
Locupletandũ
Exornandum
Celebrandum

rem literariam.

Alia variatio mutando infinitiuum in gerundium in do.

Cicero tã arte q̃ ingenio pſtãtiſſimus aſſumpſit plurimũ ſtudij in

Ampliando
Ditando
Locupletando
Exornando
Celebrando

rem literariam.

Alia variatio mutando gerundium in verbale accusatiui casus.

Cicero tã arte q̃ ingenio pstãtissim⁹ in gẽtes ludores ppessus est circa	Ampliationem Amplificationem Locupletationem Exornationem	rei literarie.

Alia variatio per Syntasin verbalis in ablatiuo.

Cicero tã arte q̃ ingenio pstãtissim⁹ maxima diligẽtiã in	Ampliatione Amplificatione Locupletatione Exornatione	rei literarie:

Alia variatio mutando gerundia in cõiunctiuum modum verbi sic.

Cicero nõ parũ laboris suscepit vt	Ampliaret Locupletaret Ditaret Exornaret	rem literam.

Alia variatio per synonymiam harũ dictionum rem literariam &c.

Cicero tã arte q̃ ingenio pstãtissimus plurimum studuit ampliare.	Rem literariam Romanam linguam Latium sermonem Latialem sermonem Latinum eloquium

¶ Quum pręclarissimi authores diuitę vena præditi, ad ingenij vires ostentandas nũc rem ita succincte & anguste cogunt & constringunt, vt quod demi possit sit nihil. Rursus rem (q̃uis breuissimam) nunc ita dilatant & locupletant, vt quod addi possit excogites nihil. Vt testantur Maronis experientię de ortu solis, de Iride, de gelu concreto. Subiecimus hic quasdam nostri ingenioli experientias de virtutis immortalitate. Ea demum gratia vt tam pedestri q̃ soluto sermone / imitando discat iuuentus, rem (vel contractam) ampliare, & (velut protheos vultus) verborum copia variare.

Virtus immortalis
Posteritate nitens omni duratior ęuo,
Altriuolans virtus non morituro viret.

Alia variatio.

Virtutem excubię seruant vigilantius Argo
Mortis ab interitu perpetua arce poli.

Alia.

Insuperabilior virtus adamante superstes
Tempore pertuo non carriosa viget.

¶Alia.

Virtuti haud minuat vires rugosa senectus
Quin perstet semper firma vigore suo.

¶Alia.

Amne soporifero passura obliuia nusq̃
Virtus perpetua laude canenda manet.

¶Alia.

Cuncta carybdeo mors quæ rapit ore voraci
In virtute queat suris habere nihil.

¶Alia.

Haud Archeronteas virtus visura paludes,
Imperio viuit semper olympiaco.

¶Alia.

Non Erebi tristes virtus passura tenebras
In paradisiaca luce perenne nitet.

¶Alia.

Carcere cerbereo non vis adamantina claudat
Virtutem, penetrans quin volet athanatis.

¶Alia.

Hesperidum auricomis virtus prẽstantior hortis
Cui vis perpetuũ nulla virere rapit.

¶Alia.

Eugaddi superat fragrans opobalsama virtus
Quę spirans redolet semper odore nouo.

¶Alia

Fructiparens riguo virtus fœcundior hortor
Pullulat æterno flore nitente virens.

¶Alia.

Pascitur ambrosię virtus cultissima succo,
Perpetuo vt Daphne floret honore comæ.

¶Alia.

Candidior niueis virtus est alba ligustris
Aeui quam caries nulla nigrare queat.

¶Alia.

Extat Hamadryadum virtus viuatior æuo
Quam mortis nunq̃ funera dira premant.

¶Alia.

Quem subit occasum sub Calpe hiperione natus
Non videt hunc virtus sed sine fine nitet.

¶Alia.

Cornigeræ Phœbes mortalia cuncta sub axe
Vendicat at virtus viuere perpetuo.

¶Alia.

Stelliferi virtus arcem sibi poscit olimpi
Haud Phlegetonteis interitura rogis.

¶Alia.

Insatiabilibus qui faucibus exedit annos
Saturni haud virtus est peritura fame.

¶Alia.

Fulminea hanc orbis molem quæ tela cyclopum
Soluent virtutem non temerare valent.

¶Alia.

Nil terrestre vides, quod non mors tabida perdet
Virtutis solidæ vita perennis erit.

¶Alia.

Virtutem obfuscet nõ vlla rubigo, beryllus
Siue vt erithreus: prẽnitet vsq; lapis.

¶Alia.

Exitiale frigus, non torridus officit æstus.
Virtuti, maneat quin sine fine vitens.

¶Alia.

Irre solubilibus virtus clara euolat alis.
Lucida nec radijs cedit Apollineis.

¶Alia.

Nititur ad metam natura mobile quoduis,
At metę virtus nescia fæcla mouet,

¶Alia

Lurida non Hecates vicarint carmine phyltra
Virtutem, at florens integra semper erit.

¶Alia.

Naturale sum centron quando appetit omne
Aeternat virtus cœlifero orbe locum.

¶Alia.

Prorepit ac finem cum, nox, lux, mensis, & annus,
Irradians virtus fine carenda manet.

¶Alia.

Odryſios luctus virtus, Niobeſq; dolores
Spernens, æterna fœlicitate ſalit.

¶Alia.

Prorſus cum ſuperis eadem conceſſa poteſtas
Virtuti: vt nequeat iure ſubire neci.

¶Alia.

Sydereo ſolio virtus regina triumphans
Aeterni imperij cum Ioue ſceptra tenet.

¶Finis.

¶De magiſtratibus veterum Romanorum.

¶De regibus.

ROmanum imperiũ primo reges habuere.
Romul⁹ his primus, Numa põpiliuſq; ſecund⁹,
Hoſtilius Tullus, ſequitur quã Martius Ancus,
Poſt hũc Tarquini⁹ Priſcus: dehinc Seruius ille
Tullius, extremus rex Tarquiniuſq; ſupbus.

¶ Primo imperiũ romanũ reges habuere. quorũ primus fuit Romulus. ſecundus. Numa põpilius. Tertius Tullus Hoſtilius. Quartus Ancus Martius. Quintus Tarquinius piſcus. ſextus Seruius Tullius. ſeptimus ⁊ vltimus Tarquini⁹ Supbus. Cũ Roma auſpicijs Romuli ꝓdita eſſet: ſubinde reges ei⁹ imperiũ tenuerunt de quibus Florus epitomatũ primo. Hec eſt prima etas ppli Romani ⁊ quaſi infantia, quã habuit ſub regib⁹ ſeptẽ quadã fatorũ induſtria tã varijs ingenio: vt reip. ratio ⁊ vtilitas poſtulabat. Nã quid Romulo ardẽtius: tali opus fuit vt inuaderet regnũ. Quid Numa religioſius: ita res poposcit: vt ferox pplus deorum metu mitigaretur. Quid ille militie artifex Tullus: bella toubus viris & neceſſari⁹: vt acueret ratione virtutẽ. Quid edificator Ancus: vt vrbem colonis extẽderet, ⁊ ponte iũgeret ⁊ muro tueretur. Jam vero tarquinij ornamenta ⁊ inſignia: quantam principi populi addiderũt ex ipſo habitu dignitatẽ. Actus a Seruio tullio quid efficiterit vt ipſa ſe noſceret reſpublica. Poſtremo ſuperbi illi⁹ Tarquinij importuna dominatio nõnihil, imo plurimũ profuit. Sic em̃ effectũ eſt: vt agitatus iniurijs populus: cupiditate libertatis incenderetur. Hec ille

¶De conſulibus.

Regibus exactis Romana potentia binis
Conſulibuſq; ceſſit, quibus annua facta poteſtas
Damnent vel ſoluant quemuis per iuſſa ſenatus
Officio functi dicti ſunt conſu(q;)lares.

¶Exactis et expulſis regibus ob ſtuprũ Lucretie a ſexto Tarquinio: filio Tarquinij ſuperbi. Bini ſingulis annis cõſules creabant. Eorum authoritas anni ſpacio p durabat: quo cõpleto, ppls Roman⁹ in cãpo Martio cõgregatus: de conſulibus eligẽdis in comitijs ꝓtractabant. Officiũ cõſulũ id erat: exequi diligẽtia ⁊ opera voluntatẽ ⁊ iuſſa ſenatus. Eis conceſſa poteſtas dãnãdi vt ſoluẽdi quẽuis: ⁊ ſi hoics faſces ⁊ ſecures manibus geſtãtes pre vtroq; cõſule ire ſolebant ⁊ iſ lictores appellati ſunt. Conſules ſunt dicti q reip. plurimũ cõſuleret bini ſingulis annis creabantur. Hinc Romanis annorũ ſupputationem: rerũq; geſtarũ ſeriem per conſules de-

¶De magistratibus

signabant: vt greci per olympiadas. Tēpus eñ in quo ād factū esset p eos qui tū cōsules erant significauerūt. Hinc per ola regiā potestatē sibi vendicarent: lege lata institutū est/vt puocatio ab eis ad populū esset: neue possent in caput ciuis Romani animaduerterent missu pōpuli: solo hoc eis relicto campus Martius vt coercere possent ꝛ in vincla publica duci iuberent. Inde consulatus cōsulis dignitas. Martius cāpus Rome erat sic dictus: q̄ Marti consecratus esset. De quo Titus Liuius Ager Tarquinioꝝ qui inter vrbem ꝛ Tyberim erat Marti consecratus. Martius deinde cāpus fuit. In eum (q̄ multitudini ꝛ capax erat) populus Romanus ād eligendos magistratus conuenire solebat.

¶De lictoribus.

Bis sex lictores fasces virgasq; ligatas
Gestabant manibus præ cōsulibusq; mearūt,
Transuerso a licio dicti virgis ve ligandis.

¶Lictor magistratuū ministter ac satelles erat dictus sic (vt nonnulli volūt) a ligādo: vel q̄ virgarū fasces ligatos gerebāt lictores. vel q̄ cū magistratus ppli Romani virgis quēq; verberari iussissent: cura eius ac manus ligare solebāt lictores. Alij a lino vel licio appellatū dicūt: q̄ lictores licio ex trāuerso cincti erant. Erāt vtriq; consuli lictores duodecim. Ceteris vero magistratibus quales sunt proconsules (qui extraordinariū gerūt cōsulatū/plices pretores: et id genus tantum sex.

¶De senatoribus.

Roma senatores centum primo sibi legit
Romulus iis auctor, post reges aucta ducentis
Hi dicti patres cōscripti ætate & honore
Vel parili cura: respublica q̄ regeretur
Iiis: veluti liberi: de iis patricii sua proles.

¶Senatores primo centū nūero p Romulū stabiliti sunt. deinde exactis regibus numero ducentū adaucti ꝛ cōscripti notati sunt: siue etate/siue sili tudine cure: q̄ sicuti parens liberos/ita ipsi rempub. gerebāt. De quibus Salustius. Delecti. quibus corpus annis infirmū/ingenium sapientia validū erat: reipublice consultabant. Hi vel etate/vel cure similitudine patres appellabantur. Vocabātur conscripti: q̄ eorum nomina aureis literis in quadam tabula conscripta sunt. Eorum filij patricij dicebantur.

¶De senatu.

Sancta senatorum collegia dicta senatus.
Quorum perstabat vita durante potestas.

¶Senatus erat societas ac collegiū senatorū. Et aliqñ senatus est collectiuū ꝛ significat illam multitudinē senatorū. vt Senatus hoc agendū decrevit. Nonnunq̄ senatus capitur p loco quo senatores conuenientes ad consultandū de reipublice negotiis vt hic Orationē habuit in senatu. qđ sepe apud Ciceronem est inuenire. ꝛ tunc p Metonomiam capitur contentum pro continente. Senatorum authoritas ꝛ dignitas eorum durante vita perstabat.

¶De dictatore.

Romano populo subito vis sic accidit ingens
Vnde sequi clades videatur magna, creat⁹
Dictator fuerat, cui summa potentia regis
Summus honorq; datus, cui dictatura manebat
Semestri spacio, minus aut plus res vbi poscit

Hinc equitum ſuberat dictatoriq; magiſter
Hi ita militibus populo velut ille preeſſet.

¶ Dictator qō a conſule dicebatur cui⁹ dicto oēs audientes eſſent appellatus et eratq; extraordinarius magistratus: tum ſolū cui vis aliqua maior repente obortingenti vbi cladez minitari videretur creari ſolitus. Habebat dictatorius animadvertendi in cuiuſq; ciuis Romani caput nec ab eo prouocandi ius erat. Lictores et vniuerſa regū inſignia habebat: dictatori ceteros magiſtratus eligere licebat quibus dictandis quidā volunt dictatorē appellatum. Dicebat ſibi dictator magiſtrū equitū/qui talis apud dictatorem erat quales apū reges tribuni celerūq; Utq; dictatori ius ſummū in populū ita magro equitū in oēs milites erat: dictatura ſexto menſe finiebatur/nunc citius/nisi tardius: vt neceſſitas poſtulabat.

¶ De imperatore ſiue duce.

Dux exercitui romano tempore belli
Imperator erat: populi arbitrio quoq; lectus
Conſul/dictator/pretor/vel qui magis aptus
Cui ſummum imperium, cum bello finit idemq;.

¶ Imperatoris dicebat qui perdurante bello pō romano exercitui electus communi cōcordia populi: vel conſul/dictator/pretor/vel alius quiſpiam magiſtratus. Imperatoris appellatio tametſi dum militare officiū in bello fuiſſet/conſuetudine tū inductū eſt: vt hi reip. romane gubernacula ſoli tenebant: imperatoriq; nomen ad dignitatē trāſtulerint: regio nomine reiecto: qō poſt exactos reges odio Romanis habebatur. Quippe imperatores dicebātur qui ſenatus et populi Romani iuſſu/vel ducebāt exercitus/vel prouincias adminiſtrabāt. Itaq; hi non dñi erāt: ſed miniſtri/quibus poſtea in tyrannidē verſus ſit hic magiſtratus/et imperatoris nomen in eum translatū ſit: qui romani imperij gubernacula tenet. Et quilibz imperator ſiue dux duos legatos habebat.

¶ De tribunis plębis.

Cum plębs a patribus diſſentit Roma tribunos
Plębis delegit: fuerat quis tanta poteſtas
Vt ſi non per eos eſſent conſulta ſenatus
(T ſcripto a tergo) ſignata probata: habebantur
Irrita: curabant a vi defendere plębem.

¶ In diſſentione plebis a patribus facti ſunt tribuni plebis: quib⁹ maxima eſt tradita poteſtas quippe et prouocabatur ad eos: et ea ſenatus cōſulta niſi p eos approbata: et ſubſcriptione T. litere a tergo ſignata fuiſſent: habebantur irrita. Vt potiſſime plebē ne a patribus opprimerentur tutabantur nobiliorū impetū reprimētes. Vi etiā liberi erāt et exempti in vrbe et extra vrbem Romā p vnū militare et ſacroſcti dicebantur. Et ſi magiſtratus alius eos cōtumelia vlla affeciſſet: trūca eius cerui⁹ in tēplo Iouis cōſecrabatur quorum miniſtri viatores appellabantur.

¶ De pretore.

Bellorum gratia quum conſul abeſſet vterq;
Electus pretor, populo qui redderet iura
Et cohibere malos potuit ſeruare bonoſq;.

¶ Pretor quaſi preſtor/magiſtratus ppli romani creatus: qui cū cōſules ab vrbe bellorū gratia euocarentur) inſtitutus eſt: vt in vrbe ius redderet. flagitioſos plectebat et innoxios ſublevabat: et vnicuiq; iuſticiam adminiſtrabat: ſicut nunc vrbium ppoſiti et poteſtates. i. qui fungūtur auctoritate iuris reddēdi: ei⁹ officiū ptura dicebat.

De magistratibus

¶De prefecto annonæ.

Annonæ dictus prefectus, cui data cura
Vrbi vt prospiciat frumentũ, æquo præcioq;
Vt cogat vendi in mediũ clausumq; proferri.

¶ Prefectus annone erat magistratus q̃ annone pro ipsius vrbis alimonia cõparan̄ de ꝓpositꝰ fuit: hic emẽdi frumẽti curã habebat: aduehi vndecunq; ꝛ aduectũ iusto precio venire vendiq; faciebat. Si quis vltra necessitatẽ habebat in medium cogebat proferri. Et hic peculiari nole prefectus annone dicebatur.

¶De præfecto vrbis.

Quando magistratus aberant reliqui data summa
Vrbis præfecto dominetur in vrbe potestas
Defectus vrbis renouet domumq; ruinas.

¶ Erat ꝑterea apud romanos ꝑfectus vrbis qui totiꝰ vrbis administrationẽ (absentibus maioribꝰ magistratibꝰ) habebat. Eius etiaz officiũ erat munire ac restaurare oẽs defectus vrbis aduenientes ꝛ cum superiores magistratus vrbe excesserãt is su minus administrator cum rege manebat.

¶De prefecto vigilum.

Prefectus vigilũ præerat custodibus vrbis
Lustrando insidias nocturnas cura premendi
Huic data, deprensos claudẽdi in vincula fontes.

¶ Prefectus vigilũ is erat qui multo presidio munitus vrbẽ noctu circuire: prohibere incendia/aut excitata extinguere/malefactores/fures/ꝛ ceteros id genus homines nequitiã noctu exercentes comprehendere ꝛ in vincula cõiscere habebat.

¶De pontifice.

Pontifices sacris preerant, iis cura dabatur
Pontes restituant, iis maioresq; minores.
Qui reliquis preerat: dictus fuerat quoq; summus.

¶ Pontifices dicebant principes antistitũ ꝛ sacrorũ augurũ. inter quos vnꝰ summus pontifex maximus siue pontificũ rex ꝛ sacrorũ habebat. pontifex a posse et facio vt plerig volunt. vel a ponte ꝛ facio: vt Varro tradit. Nã põtificibꝰ põs Sublicius primũ est factus/ꝛ postea sepe reparatus: necnon ceterorũ pontium restituendorũ cura eis data erat. Erãt aũt minores ꝛ maiores põtifices: inter quos vt dixit vnus summus/q̃ põtifex maximꝰ siue summus põtifex dicebat: q̃ a romanis veteribus sumptum/nr̃eq; religionis homines seruãt. Nã minores põtifices episcopos. maiores pontifices archiepos. ꝛ papam maximum siue summum pontificẽ (q̃ ecclesie catholice presit) appellant. Inde pontificatus ipsius pontificis dignitas.

¶De censoribus.

Censores dicti, quibus est concessa potestas
Ciuis Romani cuiusuis pendere census,
Pondera, sicq; vias, simul ornamenta, stateras,
Curare & mores, ius illis condere lustrum.
Censum agere, quinto quouis anno, remouere
Quosq; minus dignos censebant esse secatu,
Et quinquennali spacio censura manebat,

Primo ijs deinde decem tantum vel mensibus octo.

¶ Censores erant magistratus maxime authoritatis et prudentie. horū cura fuit estimationes/stateras/ponderā/ornamēta/viasq; ciuitatis suburbiorum ⁊ municipiorum vbi finit imorū vt debite haberentur ptractare vrbis et ciuiū impensas supuacuas resecare/moribus preesse. hi magistratus in initio suo quinquēnio pdurabant postea decē et octo menses sibi statuti. Cēsores a cēsendo vocitati sunt: q; rē suā tāti quisq; estimare solitus sit/quāti illi cēsuissent. hi (cū propter diuturna bella cēsus estimatioq; rerū ac bonorū scōm quā tributa pendebātur: facta nō eēt: consilesq; bellis impliciti id pstare nō possent) cēsores creati sunt: q; quinto quoquo anno censum agerent/ciuiūq; romanorū nūerū facultatesq; recēserent ⁊ a cēsu agēdo censores appellati sunt. Cura deinde morū ac discipline romane huic magistratui tradita: in tantūq; authoritas eorū creuit: vt sub potestate censoria esset ius priuatorū publicorūq; locorum/vectigal populi romani in senatū legere/senatus principez describere/censum agere/lustrū condere/equum adimere: et quos putasset dignos senatu amouere. Inde censura dignitas censoris.

¶ De quæstore.

Quæstores dicti, quibus vrbis cura peculi
Tradita querendi, & seruandi æraria, necnon
Vrbis prouentus, vectigal: & rationes
Exigere assoliti, ac inquirere de malefactis.

¶ Questorū erat officiū inquirere reip. rationes/vrbis romane vectigalia protectus q; exigere. controuersie ciuiū coram his agebātur/ab his questionibus ⁊ litibus finitis sententijs aut aliter imponebatur. Questores per syncopā quasi quesitores dicti sunt. Virg. Quesito minos vrnam mouet. hi pecunie publice querende prepositi erāt: vectigalia agebant ⁊ erarij curā habebāt: maleficia quoq; inquirere solebāt propter quod a q̄stionib⁹ exercēdis nōnulli putāt q̄stores appellatos. Legitur etiaz questores a populo creatos fuisse: q; capitalibus rebus preessent: ⁊ hi questores parricidij nuncupabantur. Inde questura questoris officium.

¶ De interrege.

Dissidium quoties super ipsa comitia factum,
Interrex populi consensu sepe creatus,
Plena magistratu dignū cui facta potestas
Eligat, ad tempus, teneat sedem ve vacantem,
Dictū interregnū, vacat hec quo tempore sedes,
Quod cessabat, noua quando electio facta,

¶ Interrex is dicebatur q; quoties tumultuatio aut dissidiū inter ipsa comitia de aliquo magistratu eligendo accideret populi consensu creatus est. Cui talē magīatum eligēdi tradita est potestas: vel q; loco illius magistratus p tpe cōstitutus est. Inde interregnū est cū loco magīatus interrex creatur. Titus Liuius. Cū sine curuli magistratu resp. esset: patricij cogere ⁊ interregē creauere: cōtentio cōsules ne an tribuni militū crearentur in interregno rem complures dies tenuit. Proprie tñ interregnū appellatur id tempus quo regnū vacat rege. hoc est anteq; in demortui loco nouus rex preficeretur.

¶ De ædilibus.

Aedibus ædiles preerant sacris, quoq; priuis
Hi vel aquęductus curabant, atq; cloacas.
Et loca cuncta vrbis seruanda a sorde, ruina.

Si pro syncæro quicq̃ vendi vitiosum
Obtigit, imperium reddi cogebat eorum,
Carmina sunt horũ iussu recitata theatro,
Currules dicti sunt, q̃ curru veherentur.

¶ Ædiles ab ædibus dicti sunt: magistratus erãt qui nõ modo sacrarũ/sed etiã priuatarũ ædiũ curã gerebãt: ludos quoscũq; ex quacunq; causa istituere ad eos pertinebat. Comœdie et tragedie edilũ iussu recitabantur: et loca in theatro assignabantur. Si quis seruũ aut iumẽtum morbosum vitiosuz ve p integro sanoq; vẽdidisset edicto edilũ emptori succurrebatur. Hi etiã curã gerebant vt cloace et aqueductus ceteraq; edificia tam priuata q̃ publica: tecta munda et integra seruarentur. Denicq; quicqd vitiosum p syncero/fractũ p integro venũdabat: edilũ imperio reddebatur. Jdeq; edilicii edictũ dicebat. Et q: ædiles scilla currulli vtebantur sãtẽ patricij/ædiles currules dicti sunt. Alij ex plebe ediles plebei sunt dicti: et hi non sedebãt in curulibus. Edilitas/edilitatus/et editiũ est officiũ dignitasq; edilis.

¶ Chiliarcha, Centurio, Decurio.

Militibus preerat millenis chi(q;)liarcha,
Centurio centum, denis sic decurioq;.

¶ Chiliarcha dictus qui mille militibus preerat. dictus a chilos grece qđ est mille et archos qđ est princeps. Centurio cẽtum militib⁹ pficiebat: et hic grece hecatontarchas dictus. Decurio dictus qui decez militum princeps erat. hic grece decarchas appellatur.

¶ Populus.

Est collectiuum populus/quod continet omnes
Romanos ciues tam claros q̃ inferiores.

¶ Populus nomẽ collectiuũ a sua appellatione: Romanos oẽs tã nobiles q̃ ignobiles cõplectẽs. Et dividebatur in patres patricios q̃ viros q̃ nobiliori genere ortos et melioris erant conditionis: et in plebem que erãt ignobilium. Jnde plebei qui erãt de plebe.

¶ Plębs.

Plębs populi pars est abiectior inferiorq;.

¶ Plebs est pars populi inferior et abiectior et ignobilibus cõstans. Plebs capitur etiã p viliori parte alicuius multitudinis. Ouidi. de celicolis scribẽs ait. Dextra leuaq; deorum. Atria nobiliũ valuis celebrantur apertis. Plebs habitat diuersa locis: a fronte potentes celicole.

¶ Comitia.

Ipsa magistratus electio facta, locusq;,
Concio vel populi sunt dicta comitia, sicq;
Quo fieret: tempus fuerat quod eiq; statutum.

¶ Comitiũ dicta con et tio: siue eo dictũ est q̃ populus coibat cõuenebatq; statutis temporibus ad eligendos magistratus. Illa igit populi cõgregatio comitiũ dicebatur/siue electio magistratus/siue locus in quo fiebat electio/siue tempus electionis. vnde dies comitiales dicti sunt.

¶ Magistratus.

Non solum officium, sed quisquis fungitur ipso
Esto magistratus: collecti & officiales.

¶ Magistratus aliqñ concretum est/et nõ collectiuũ, et est aliqs officialis et dignita-

tę fungens. Aliqñ concretũ et collectiuum. ꝛ tunc est officialiũ collectio. Aliquando abstractum ꝛ tunc dignitatem ipsam significat.

¶ Legio.

Continuit peditum legio sex millia centum,&
Hinc septingentos sic ter denos equites q;.

¶ Legio erat milliũ cetus vltra sex millia: neq; plures septem millibus / neq; pauciores sex milibus: sed inter duos illos terminos interceptũ. Dicũt alij q; sex millia sex cẽtos ꝛ seraginta sex continuerit. Alijs placet (cuiꝰ assentior) legione cõtineri peditũ sex millia cẽtũ: ꝛ septigẽtos. xxx. equites. decẽq; cohortibꝰ firmata erat legio

¶ Cohors.

Continuit legio denos in sese cohortes,
Quarum prima equites quadragenos quoq; binos
Millenos pedites sic centum quinq; tenebat,
Dehinc equites senos sexagenosq; secunda
Quingentos pedites quinquagenos quoq; quinq;,
Tertia cum reliquis numero constabat eodem.

Cohortes decẽ i se cõtinuit legio. Prima cohors equitibꝰ loricatis quadragĩta duobus cõstabat. peditibꝰ aũt. m. c. v. ꝛ hec milliaria dicebat. Secũda cohors eqtes sexaginta sex. pedites aũt quingentos ãnquaginta ãnq; habuit. ꝛ hec ãngentaria dicebatur. tertia / q̃rta / ꝛ cetere eodẽ nũero q̃ secũda cõstituebat. potto i cõmẽtarijs teste.

¶ Triumphus.

Hostibus euictis ingenti clade: vbi cessit
Romanis ducibus victoria læta: dabatur
Imperatori summo vel honore triumphus,
Vectus in aurato curru rutilante triumphans
Quattuor actus equis niueis, prẽeunte senatu
Ad capitolinas arces: tauroq; litabat.

Triũphus summus apũd romanos honor: q̃ ꝺ̃ꝺ̃ duci romano ingẽti victoria parta ꝛ graui clade hostibꝰ illata. cũ imẽsa gl'ia dabat. utaq; qui triũphabat curru ut aurato quattuor albis eqs vehebat / ꝛ senatu pẽũte i capitoliũ ducꝰ tauro sacrificabat

¶ Ouatio.

Hostibus haud cẽsis: tamen absq; cruore fugatis,
Semper ouare duci victoria parta ferebat:
Vno vectus ouans & equo: ad tarpeia saxa
Plẽbei: aut equites hunc ducebant oue cæsa.

¶ Ouatio quoties nõ interfectis / sed fugatis hostibꝰ incruenta fuit victoria: duci prestabatur. Itaq; qui ouabant vno vtebantur equo: ꝛ a plebeis siue equitibus in capitolium deducti: ex oue sacrificium faciebant.

¶ Iusticium erat tempus q̃ iura in vrbe Romana nemini reddebantur periculosis reip. tẽporibus ꝛ dubijs certaminibus: sed iura dandebantur ꝛ iurgia tacebãt quousq; instans periculum tolleretur.

¶ Primati ciues dicebant q̃ nullũ officiũ publicũ / nullũ magistratum exercebant. Plebici vero qui officia gerebant. Colonia erat cetus aut multitudo ciuiũ transmissa iussu senatus / ad habitandũ ciuitates alienas: aut gratia custodiendi aut possidendi. ꝛ hi noui habitatores coloni dicebantur.

¶ Lex erat populi Romani constitutio. Senatusconsultum erat decretuz a senatu constitutum. Plebescitū erat cōstitutio cōsensu plebis a tribunis ordinata. Decretum a decerno/sicut edictū ab edico: notis satis nota.

¶ Cives Romani trib⁹ nobis vocabantur sicut Publius Cornelius Scipio. Primum est prenomen. Scōm nomē. Tertiū cognomen. A nōnullis additur agnomen. Et apud Romanos historicos nota sepius breui notantur. operepretē ū est scire per A. Aulus intelligitur. per Ap. Appius. per Fl. Flauius. per M. Marcus. per S. Sextus. per T. Titus per C. Celius. per H. Hatus. per Pu. Publius. per D. Decius. per L. Lucius. per Q. Quintus. per Sp. Spurius. per R. Roma. per Ro. Romani per P. Pleba. per Rp. Respublica. per Con. Consulius. per Se. Senatus. per Tr. Tribun⁹ per Se. cō. Senatucōsultum. per B. Brutus. per Iu. Iudices. per Q. Quirites.

¶ Finis.

¶ Londini in ędibus VVinādi de VVorde, anno domini. M. CCCCC. XXVII. Mense Februario.

BIBLIOTHECA BODLEIANA